

Årsberättelse

1888.

I. Stadsfullmäktige.

Bland de af Stadsfullmäktige under året handlagda ärenden torde böra antecknas följande, hvilka här upptagas under ungefär samma hufvudrubriker, som tidigare användts uti de af Drätselkammaren afgifna berättelserna.

a) Ärenden beträffande förvaltningen af stadens fasta gods.

Sedan det under lång tid förberedda förslaget till särskilda ändringar uti 1875 års stadsplan den 25 Oktober 1887 blifvit fastställt af Kejs. Senaten ¹⁾, samt det derigenom blifvit möjligt att upplåta till inlösen åtskilliga bebyggda arrendetomter, hvilkas försäljning, med afseende å de i följd af dessa ändringar ifrågasatta tomtregleringarna, ansetts böra härtills anstå, hade Drätselkammaren låtit värdera samtliga ifrågasvarande tomter, 52 till antalet, och föreslog ²⁾ att under 1888 inalles 33 af dessa tomter, hvilka lågo vid planerad samt med vatten- och afloppsledning försedd gata, skulle till inlösen upplåtas, efter det pris per kvadratfot som vid värderingen åsatts desamma äfvensom med skyldighet för köparen att afbördas sig löseskillingen sist inom tio år med minst en tiondedel årligen samt med tillägg hvarje gång af sex procents årlig ränta å det då utestående beloppet. Mot de ifrågasatta löseskillingarne, hvilka med afseende å det stigande tomtvärdet upptagits med högre belopp än derintills varit vanligt, hade anmärkning gjorts af tomtinnehafvarne; och Stadsfullmäktige beslöto jemväl ³⁾, med godkännande af Drätselkammarens förslag i öfrigt, att i enlighet med ett inom Kam-maren reservationsvis framställt yrkande nedsätta de föreslagna löseskillingarne med 20 %. Mot beslutet anförde det oaktadt en del tomtin-

Ny stadsplan. —
Försäljning af
33 bebyggda ar-
rendetomter vid
planerad gata.
— Nedsättning
af löseskil-
lingen.

¹⁾ Se Drkns berättelse för 1887 pag. 28. ²⁾ Drkns skriv. N:o 244 af 13 dec. 1887. (Stfgs tryckta handl. N:o 2 för 1888.) ³⁾ Stfgs prot. den 17 jan. § 11.

nehafvare besvär, men besvären blefvo, efter det Stadsfullmäktige i saken afgifvit förklaring¹⁾, förkastade af Guvernören²⁾ och fullföljdes icke vidare. Om de på grund häraf försålda tomternas areal och försäljningspris meddelas uppgift längre fram i sammanhang med öfriga af Drätselkammaren verkställda tomtförsäljningar.

Vilkoren för försäljning af odisponerade bostads- och fabriks- tomter.

På skäl, som af Drätselkammaren blifvit tidigare utvecklade³⁾, hade Kammaren föreslagit⁴⁾ att vid försäljning af odisponerade bostads- och fabriks- tomter för framtiden skulle iakttagas, att köpeskillingarne erläggas, för de odisponerade bostadstomterna, på sätt förut blifvit bestämdt rörande arrendetomter, inom tio år med en tiondedel årligen samt med tillägg hvarje gång af sex procents årlig ränta å det då utestående beloppet, och för fabriks- tomterna medels inbetalning af en annuitet utaf sex procent, hvaraf fem procent beräknas såsom ränta och återstoden såsom kapitalafbetalning, köparene af hvarterdera slaget tomter dock obehagtaget att tidigare än nu är sagdt afbördas sig köpeskillingarne, vare sig fullständigt eller delvis. Detta förslag blef af Stadsfullmäktige godkändt till framtida iakttagande⁵⁾.

Disposition af Eichingerska området.

En af de första frågor, som föranleddes af den nya stadsplanens fastställelse, var den om dispositionen af det vidsträckta område vid Gräsviken, hvilket affidne fabriksidkaren W. Eichingers rättssinnehafvare fått i afvaktan på nämnda ärendes lösning tillsvidare disponera för en repslagarbana m. m., men hvilket område uti nämnda stadsplan är indeladt uti särskilda bostads- och fabriks- tomter. På framställning af Drätselkammaren⁶⁾ beslöto Stadsfullmäktige⁷⁾:

att nämnda område skulle disponeras sålunda: att tomten N:o 21 vid Gräsviksgatan i kvarteret N:o 167, i egenskap af fabriks- tomt, och, såsom tillskott dertill, fabriks- kvarteret N:o 172 skulle upplåtas åt studeranden J. Eichinger till inlösen mot en löseskillning, beräknad efter femtio penni per qvadratfot;

att studeranden Eichinger skulle få på arrende behålla såväl tomterna N:o 59 vid Wladimirsgatan och N:o 52 vid Eriksgatan i kvarteret N:o 80 samt N:o 43 vid Eriks- och N:o 24 vid Gräsviksgatan i kvarteret N:o 158, intills Repslagaregatan blefve planerad, som ock de platser,

¹⁾ Stfgs prot. den 7 mars §§ 1 och 2. — ²⁾ Guvns utslag N:o 697 och 698 af 3 april, Stfgs prot. den 2 maj § 3. — ³⁾ Drkns skriv. N:o 110 af 29 april 1887 (Stfgs tryckta handl. N:o 17 för 1887). — ⁴⁾ Drkns skriv. N:o 245 af 13 dec. 1887 (Stfgs tryckta handl. N:o 3 för 1888). — ⁵⁾ Stfgs prot. den 17 jan. § 12. — ⁶⁾ Drkns skriv. N:o 246 af 13 dec. 1887. — ⁷⁾ Stfgs prot. den 17 jan. § 13.

belägna i södra delen af fabriksqvarteret N:o 173 och norra delen af fabriksqvarteret N:o 174, der hans boningshus och dertill hörande uthus befunno sig, intill den 1 Juli 1889, med skyldighet för honom icke allenast att för berörda områden, intills desamma fullständigt till staden återlemnats, erlagga en årlig arrendeafgåld af 1,000 mk och att, inom sex månader efter det Repslagaregatan blifvit planerad, antingen utverka sig lösningsrätt till de fyra ofvan nämnda tomterna eller ock undanskaffa alla derstädes befintliga byggnader och afträda tomterna till staden, utan äfven att i hvarje händelse undanskaffa de byggnader, hvilka stå i vägen för gatuplaneringar, nämligen boningshuset, som sträckte sig tvärs öfver Eriksgatan in på förberörda tomter N:o 52 och 43 vid sistnämnda gata, inom tre månader samt öfriga byggnader inom sex månader efter från stadens sida skedd uppsägning.

Förutom att Stadsfullmäktige, såsom ofvan nämnts, biföllo till försäljning af 33, vid planerad samt med vatten- och afloppsledning försedd gata belägna, bebygda arrendetomter, tillåto Stadsfullmäktige på särskilda framställningar af Drätselkammaren vederbörande tomtinnehafvare att inlösa följande arrendetomter:

handlande- och Wilhelmina Ekroos berättigades¹⁾ inlösa tomten N:o 6 vid Kampgatan i qvarteret N:o 162 för en löseskilling, beräknad efter en mark per qvadratfot, samt med förbehåll att staden ej ansåges förbunden att under nämnda gata inrätta vatten- och afloppsledning tidigare än staden annars funne för sig lämpligt;

garfvaremästaren K. F. Lindberg medgafs rätt²⁾ att till samma pris och under förenämnda villkor inlösa tomten N:o 4 vid Kampgatan i sagda qvarter;

handlanden P. E. Färlander berättigades³⁾ att under enahanda förbehåll inlösa tomten N:o 1 vid Skeppsredaregatan i qvarteret N:o 129 efter ett pris af nittio penni per qvadratfot;

sjökaptenen G. E. Liljeström erhöll tillstånd⁴⁾ att under förberörda villkor inlösa tomten N:o 22 vid Båtsmansgatan i qvarteret N:o 123, för en löseskilling beräknad efter fyratio penni pr qvadratfot;

enkefru Maria Simolin berättigades⁵⁾ att inlösa tomten N:o 23 vid Båtsmansgatan i qvarteret N:o 116 för ett pris af nittio penni per qva-

Försäljning af arrendetomter: N:o 6 och 4 vid Kampgatan, N:o 1 vid Skeppsredaregatan, N:o 22 och 23 vid Båtsmansgatan, N:o 14 vid Bangatan, N:o 17 vid Sandvikskajen och N:o 3 vid Barnhemsgatan.

¹⁾ Drkns skrifv. N:o 51 af 3 febr., Stfgs prot. den 22 febr. § 12. — ²⁾ Drkns skrifv. N:o 97 af 13 april, Stfgs prot. den 2 maj § 14. — ³⁾ Drkns skrifv. N:o 173 af 6 juli, Stfgs prot. den 4 sept. § 24. — ⁴⁾ Drkns skrifv. N:o 85 af 23 mars, Stfgs prot. den 11 april § 11. — ⁵⁾ Drkns skrifv. N:o 182 af 31 aug., Stfgs prot. den 18 sept § 5.

dratfot; och emedan tillstötande gata under året förseddes med vatten- och afloppsledning, behöfde oftanämnda villkor härvid ej ifrågakomma;

åkdonsfabrikanten Efraim Falck medgafs tillstånd ¹⁾ att för en löseskilling af 38,467 mk 40 p*i*, beräknad dels efter en mk åttio penni, dels efter en mark fyratio penni per qvadratfot, inlösa tomten N:o 14 vid Bangatan i kvarteret N:o 110, med villkor att, såvida icke annan öfverenskommelse derom mellan vederbörande träffades, den inom lägenheten Röddäld fallande delen af tomten skulle förblifva uti arrendatorns af nämnda lägenhet besittning intills hans arrenderätt till lägenheten i öfrigt utlöper, eller till utgången af år 1900;

Sandvikens aktiebolag beviljades rätt ²⁾ att efter ett pris af sjuttio penni per qvadratfot inlösa fabrikstomten N:o 17 vid Sandvikskajen i kvarteret N:o 175, under villkor att bolaget tillsvidare, och intill dess Sandvikskajen och Repslagaregatan af staden planerades, skulle åtnöjas med att för sin ifrågavarande tomt begagna sig allenast af Andreaegatan, äfvensom att bolaget, intill dess Repslagaregatan blefve planerad, icke finge med upplag belamra eller på annat sätt afstänga den del af tomten, som i händelse af Andreaegatans förlängande till stranden komme att falla inom denna gata;

fabrikanten Johan Nissinen berättigades ³⁾ att inlösa tomten N:o 3 vid Barnhemsgatan i kvarteret N:o 166, under förbehåll ej mindre derom att vederbörande inteckningshafvares samtycke till upphäfvande af det på viss tid slutna arrendeaftalet om berörda tomt utverkades, än att den fabrikanten Nissinen medgifna lösningsrätten skulle anses hafva för denna gång förfallit, derest han ej inom ett år derefter fullgjort hvad från hans sida erfordrades för köpets afslutande och stadens säkerställande för köpeskillingen.

Vägrad försäljning af arrendetomten N:o 4 vid Jägaregatan.

Deremot afslogs ⁴⁾ innehafvarens af arrendetomten N:o 4 vid Jägaregatan i kvarteret N:o 109 anhållan att inlösa denna tomt, emedan ansökningen gjordes under förbehåll att 20 % nedsättning uti den af Drätselkammaren efter värdering åsatta löseskillingen skulle sökanden medgifvas.

Tillstånd till försäljning af odisponerade fa-

Ehuru Drätselkammaren enligt § 12 i det för Kammarkaren gällande reglemente är befogad att medels offentlig auktion, utan före-

¹⁾ Drkns skrifv. N:o 72 af 9 mars, Stfgs prot. den 20 mars § 9. — ²⁾ Drkns skrifv. N:o 91 af 6 april, Stfgs prot. den 2 maj § 9, den 18 maj § 8, den 5 juni § 9 och 12 juni § 6. — ³⁾ Drkns skrifv. N:o 242 af 16 nov., Stfgs prot. den 11 dec. § 8. — ⁴⁾ Stfgs prot. den 2 maj § 26.

gången hemställan till Stadsfullmäktige, försälja staden tillhöriga odis- brikssqvarteret
ponerade tomter, gjorde Drätselkammaren af särskilda anledningar hos N:o 171 samt
Fullmäktige framställning om försäljning af några tomter, hvilka ut- bostadstomterna
bjudits å auktion och till hvilkas afhändande Stadsfullmäktige jemväl N:o 14 vid Båts-
lemnade sitt bifall. 13 vid Gräsviks-
gatan.

Sålunda medgåfvo Stadsfullmäktige ¹⁾ försäljning af fabriksqvarteret N:o 171 vid Gräsviken till Helsingfors cementgjuteri aktiebolag för ett pris af femtiosex penni pr qvadratfot och fastställdes betalningsvilkoren dervid på Drätselkammarens framställning, i öfverensstämmelse med de förändrade allmänna vilkoren för försäljning af odisponerade fabriks- och bostadstomter, som af Stadsfullmäktige samtidigt härmed godkänts.

Likaså biföllo Stadsfullmäktige Drätselkammarens framställning ²⁾ om försäljning af tomten N:o 14 vid Båtsmansgatan i qv. N:o 124 till handlanden Ferdinand Tulander efter ett pris af en mark tjugunio penni pr qvadratfot, samt ³⁾ af tomten N:o 13 vid Gräsviksgatan i qv. N:o 166 till Hemmansegarinnan Kristina Määttänen efter ett pris af en mark åttiotvå penni per qvadratfot.

Derjemte godkände Stadsfullmäktige Drätselkammarens framställ- Försäljning af
ning om upplåtande till inlösen af några öfverskottsmarker som i följd öfverloppsmark
af skedda regleringar uti senast fastställda stadsplan upptagits såsom i qv. N:o 93
odisponerade och därför kunde till ego försäljas. Sålunda öfverläts ⁴⁾ och 94.
1,189 qv.fot mark uti qv. N:o 93 såsom tillskott till tomten N:o 25 vid Bangatan för ett pris af 40 penni pr qv.fot samt ⁵⁾ 1,496 qv.fot uti qv. N:o 94 till tomten N:o 1 vid Bangatan för ett pris af en mark femtio penni pr qv.fot.

Sedan egaren af gården och tomten N:o 5 vid Skilnaden i qv. N:o Inlösen för sta-
61, Statsrådet W. Lagus, med anledning af att sagda tomt genom den dens räkning af
för staden fastställda byggnadsplan af den 9 April 1875 blifvit bestämd tomten N:o 5 vid
att till större delen tagas i anspråk för utvidgning af tillstötande gata, Skilnaden.
uti en till Magistraten ingifven skrift af den 2 Febr. 1887 anhållit att staden måtte inlösa sagda gård och tomt för ett pris af inalles 165,000 mk, men Stadsfullmäktige afslagit detta anbud och öfverenskommelse om köpeskillingens belopp ej i godo kunnat träffas, hade Stadsfullmäk-

¹⁾ Drkns skrifv. N:o 260 af 23 dec. 1887, Stfgs prot. den 17 jan. § 14. — ²⁾ Drkns skrifv. N:o 230 af 23 nov., Stfgs prot. den 27 nov. § 12. — ³⁾ Drkns skrifv. N:o 240 af 7 dec. 1887, Stfgs prot. den 11 dec. § 10. — ⁴⁾ Drkns skrifv. N:o 19 af 27 jan., Stfgs prot. den 31 jan. § 11. — ⁵⁾ Drkns skrifv. N:o 18 af 20 jan., Stfgs prot. den 31 jan. § 10.

tige den 7 Juni 1887 hos Guvernören i länet anhållit om tomtens exproprierande för stadens räkning. Med anledning häraf hade Statsrådet Lagus hos Guvernören hemställt om åtgärds vidtagande derhän att godvillig öfverenskommelse i ämnet komme till stånd eller att saken blefve afgjord i kompromissväg, hvarjemte han förklarar sig villig att afstå sin gårds tomt och byggnader för inalles 132,000 mk. Efter det Drätselkammaren härefter uti sitt af Stadsfullmäktige infordrade yttrande i saken ¹⁾, för undvikande af en möjligen långvarig och till resultatet oviss rättegång, tillstyrkt antagande af anbudet om gårdens inlösen för 132,000 mk, beslöto förstärkte Stadsfullmäktige ²⁾ godkänna detta förslag, hvarjemte Drätselkammaren bemyndigades ³⁾ vidtaga åtgärd om försäljning af den del af tomten, som ej toges i anspråk för stadsplanens genomförande.

Ifrågasatt upplåtande af Främlingsgatan till byggnadstomter.

På grund af att den mellan qv. N:o 101 och 102 belägna Främlingsgatan ej syntes vara af någon betydelse för trafiken samt de vid densamma befintliga tomterna i följd af sin form vore svåra att bebygga, hade egarne af nämnda tomter uti en till Drätselkammaren ingifven skrift anhållit att Kammaren jemte sitt förord ville till Stadsfullmäktige insända en af dem inlemnad ansökan om att de finge inlösa och med sina tomter förena de till samma tomter hörande andelarne af nämnda gata. I lösen för ifrågavarande gatuandelar hade tomtegarne erbjudit sig att erlægga en mk pr qvadratfot. Efter verkställd syn och värdering, hvarvid den ifrågavarande marken uppskattats till ett värde af två mk femtio penni pr qvadratfot, med undantag af de närmast Bergmans- och Badhusgatorna belägna gatuandelarne, hvilka ej kunde få bebyggas och därför i värde uppskattats till en mk, föreslog Drätselkammaren ⁴⁾, enär sökandene ej voro villiga att erlægga högre lösen än en mk per qvadratfot, samt genom gatans försvinnande svårighet uppstode att draga nödiga afloppskanaler annorlunda än tvärs genom det nya kvarteret, att ifrågavarande ansökan skulle af Stadsfullmäktige lemnas utan afseende. För den händelse Stadsfullmäktige dock ansåge sig kunna bevilja ansökningsen, föreslog Kammaren att Fullmäktige för berörda försäljning skulle uppställa det vilkor, att öfver den del af Främlingsgatan, der en afloppskanal finnes anlagd, byggnader icke finge uppföras

¹⁾ Drkns skrifv. N:o 234 af 25 nov. 1887 (Stfgs tryckta handl. N:o 5 för 1888). — ²⁾ Först. Stfgs prot. den 22 febr. § 2. — ³⁾ Stfgs prot. den 20 mars § 2. — ⁴⁾ Drkns skrifv. N:o 104 af 20 april.

samt att staden skulle tillkomma full frihet att, närhelst remont eller ombyggnad af sagde kanal blefve nödig, vidtaga de för sådant ändamål erforderliga åtgärder utan någon ersättningsskyldighet för sig gentemot tomtegarne. Vid skedd föredragning af ärendet beslöto Stadsfullmäktige¹⁾ låta frågan om Främlingsgatans upplåtande till tomtmark förfalla.

Med anledning af en utaf direktionen för „Arbetarenes i Helsingfors byggnadsaktiebolag“ till Drätselkammaren inlemnad anhållan att åt nämnda bolag skulle upplåtas någon tjenlig plats för uppförande af arbetarebostäder, beslöto Stadsfullmäktige på Drätselkammarens förslag²⁾

Försäljning af
odisponerade
qv. N:o 125 för
beredande af
tomter för Arbetarenes i Helsingfors byggnadsaktiebolag.

att det af odisponerade tomterna N:ris 2, 4, 6 och 8 vid Båtsmansgatan samt N:ris 1, 3 och 5 vid Smedsgatan bestående kvarteret N:o 125 i sin helhet skulle af Drätselkammaren å offentlig auktion till den mest betalande utbudas samt att, om „Arbetarenes i Helsingfors byggnadsaktiebolag“ dervid stannade för högsta anbudet, icke understigande den summa af 52,282 mk 25 penni (motsvarande ett pris af 40—60 penni pr kvadratfot), hvartill berörda tomter sammanlagdt blifvit i värde uppskattade, nämnda tomtkomplex skulle i bolagets ego öfverlåtas, med rättighet för bolaget, derest det för sitt i bolagsstadgarna uppgifna ändamål använde komplexen, att afbördas sig köpeskillingen medels erläggande af en annuitet af sex procent derå, hvaraf fem procent å det hvarje gång inestående beloppet skulle beräknas såsom ränta och återstoden såsom kapitalafbetalning;

men att, i fall antingen bemälda bolag skulle brista i fullgörelsen af omordade villkor beträffande tomtkomplexens användande eller ock någon annan än bolaget vid auktionen gjorde högsta antagliga anbudet och förty blefve egare af tomterna, köpeskillingen i dessa händelser skulle gäldas sist inom 10 år, räknadt från försäljningsdagen, med minst en tiondedel årligen samt med tillägg hvarje gång af sex procents årlig ränta å det då utestående beloppet.

I anledning af „Föreningens för Helsingfors arbetshem och nattherberge“ genom Magistraten ingifna anhållan, att någon af de obebyggda främre tomterna i hörnet af Båtsmans- och Fredriksgatorna blefve, i afseende å bebyggande, kostnadsfritt åt föreningen upplåtna, beslöto Stadsfullmäktige³⁾, på Drätselkammarens framställning att, om nämnda före-

Försäljning af
tomt åt Föreningen för Helsingfors arbetshem och nattherberge.

¹⁾ Stfgs prot. den 2 maj § 19. — ²⁾ Drkns skrifv. N:o 262 af 30 dec. 1887 (Stfgs tryckta handl. N:o 6 för 1888), Stfgs prot. den 31 jan. § 7 och 22 febr. § 10. — ³⁾ Drkns skrifv. N:o 65 af 2 mars, Stfgs prot. den 7 mars § 12.

ning i vanlig ordning ansökte om någon staden tillhörig, odisponerad tomts försäljning åt föreningen, för uppförande derstädes af hus för dess arbetshem och nattherberge, samt vid den i anledning häraf utlysta auktionen å tomten stannade för högsta anbudet, icke understigande den summa, hvartill tomten blifvit i värde uppskattad, samma tomt skulle i föreningens ego öfverlätas, med rättighet för föreningen, derest den för uppgifna ändamål använde tomten, att afbördas sig köpeskillingen på samma villkor som nyss nämnts beträffande Arbetarnes byggnadsaktiebolag, samt med samma äfventyr för den händelse föreningen bruste i fullgörande af omordade villkor beträffande tomtens användande.

Uppskof med
bebyggande af
blindanstaltens
tomter.

Skolrådets för blindanstalten i Helsingfors hos Stadsfullmäktige gjorda anhållan att den tid, inom hvilken de af staden åt sagda anstalt kostnadsfritt upplåtna tomterna N:o 1 och 3 vid Petersgatan i kvarteret N:o 134 borde vara bebyggda, måtte utsträckas till utgången af år 1890, blef af Stadsfullmäktige bifallen ¹⁾).

Utledda arren-
detomter å
Berghäll.

Sedan Stadsfullmäktige under år 1887 ²⁾ bifallit till ny indelning af den strax norr om staden belägna lägenheten N:o 37 *Berghäll* enligt hvilken indelning största delen af lägenheten skulle på 30 års arrende upplåtas till bostadstomter, af hvilka de, der byggnader redan funnos uppförda, skulle utan auktion upplåtas åt egarne af nämnda byggnader mot arrende-afgifter, som vid verkställd värdering blifvit dem åsatta, men de öfriga på skeende ansökning efterhand utarrenderas i vanlig ordning, godkände Stadsfullmäktige under år 1888 de arrendeanbud, som vid verkställda auktioner inför Drätselkammaren gjorts å följande tomter med nedan nämnda belopp i årligt arrende:

¹⁾ Stfgs prot. den 7 mars § 17. — ²⁾ Drkns berättelse för 1887 pagg. 1—3.

N:o.	Gata.		Areal qv.fot.	Arrende Frk.
9	Andra linien		16,422	335 ¹⁾
11	"	"	16,422	422 ¹⁾
13	"	"	16,422	352 ¹⁾
15	"	"	16,422	328 ²⁾
1	Tredje	"	13,900	705 ³⁾
6	"	"	13,900	561 ³⁾
12	"	"	16,670	340 ⁴⁾
16	"	"	16,541	401 ⁵⁾
1	Fjerde	"	15,422	750 ³⁾
2	"	"	19,228	711 ³⁾
3	"	"	19,771, ⁵⁾	618 ⁶⁾
4	"	"	14,948	299 ⁷⁾
5	"	"	19,551	196 ¹⁾
7	"	"	19,551	352 ⁸⁾
8	"	"	14,800	418 ³⁾

Af dessa tomter uppläts dock N:o 12 vid tredje linien utan auktion, i stället för tomten N:o 9 vid fjerde linien, hvilken tidigare ⁹⁾ utgifvits på arrende, men sedermera återförvärfvades i stadens disposition, för att jemte närbelägna tomter användas till plats för en tilltänkt folkskola.

Emedan den år 1887 fastställda planen för Berghälls indelning anordnade tomtindelningen endast för den närmast chausséen belägna delen deraf samt de här befintliga tomterna inom kort tid blefvo utarrenderade, men nya ansökningar om tomtplatser fortfarande inkommo, hemstälde Drätselkammaren ¹⁰⁾ att ytterligare bostadstomter derstädes skulle upplätas. Men emedan den af Drätselkammaren föreslagna tomtindelningen till någon del ingrep på det område, som upplåtits för de s. k. Djurgårdsvillorna, beslöto Stadsfullmäktige ¹¹⁾ remittera den föreslagna indelningen till granskning af ett utskott, som dock icke under året hann slutföra sitt uppdrag.

Förslag till nya
arrendetomter å
Berghäll.

¹⁾ Drkns skrifv. N:o 163 af 27 juli, Stfgs prot. den 4 sept. § 27. — ²⁾ Drkns skrifv. N:o 171 af 10 aug., Stfgs prot. den 4 sept. § 29. — ³⁾ Drkns skrifv. N:o 261 af 30 dec. 1887, Stfgs prot. den 17 jan. § 9. — ⁴⁾ Drkns skrifv. N:o 170 af 27 juli, Stfgs prot. den 4 sept. § 26. — ⁵⁾ Drkns skrifv. N:o 193 af 28 sept., Stfgs prot. den 2 okt. § 5. — ⁶⁾ Drkns skrifv. N:o 55 af 17 febr., Stfgs prot. den 22 febr. § 16. — ⁷⁾ Drkns skrifv. N:o 17 af 20 jan., Stfgs prot. den 31 jan. § 9. — ⁸⁾ Drkns skrifv. N:o 50 af 3 febr., Stfgs prot. den 22 febr. § 11. — ⁹⁾ Drkns skrifv. N:o 88 af 6 april, Stfgs prot. den 11 april § 14. — ¹⁰⁾ Drkns skrifv. N:o 228 af 16 nov. — ¹¹⁾ Stfgs prot. den 27 nov. § 11 och 18 dec. § 6.

Åtgärder för ny
utarrendering af
Artillerigården.

Enär arrendetiden för villalägenheten N:o 60 a *Artillerigården*, hvilken sedan år 1879 varit utarrenderad åt finska militieverket, men under senare tider varit disponerad af ryska militärmyndigheter, utgick den 31 december 1888, egde under året underhandlingar rum i och för afslutandet af nytt kontrakt¹⁾, men frågan blef ej under 1888 slutbehandlad.

Utbrytning af en
lägenhet från
Holmnäs och
Sundsberg.

Med anledning af en hos Drätselkammaren gjord framställning beslöto Stadsfullmäktige²⁾ på Kammarens förslag att ett af Bankkamreraren F. Stenius, på grund af öfverenskommelse med vederbörande arrendatorer af lägenheterna N:o 35 och 36 *Holmnäs* och *Sundsberg* (å Broholmen) disponeradt, med L:a C 3 betecknad område skulle från nämnda villor afskiljas såsom en särskild lägenhet samt åt Kamreraren Stenius på arrende upplåtas intill utgången af år 1900 emot ett årligt arrende till stadskassan af 200 mk och med skyldighet för honom att underhålla de inom den utbrutna lägenhetens gränser fallande vägar, äfvensom under förbehåll att grundränteberäkningen i afseende å möjligen ifrågakommande förlängning af arrendetiden oaktadt utbrytningen verkställes gemensamt för hela den ursprungliga lägenheten; och skulle arrendeafgiften för den återstående delen af lägenheterna N:o 35 och 36 till följd häraf nedsättas med 125 mk.

Utarrendering
af villalotten
Humbleberg
N:o 8.

På grund af en hos Drätselkammaren framställd ansökan beslöto Stadsfullmäktige³⁾ bemyndiga Drätselkammaren att till landthushållaren J. F. Ahlgren utarrendera en af de genom den af Stadsfullmäktige den 10 Oktober 1882 godkända förändrade indelningen af lägenheterna *Råstad* och *Humbleberg* bildade villalotter, benämnd *Humbleberg* N:o 8, på en tid af 30 år emot en afgäld af 300 mk äfvensom med skyldighet för arrendator att vid villalottens bebyggande iakttaga att byggnader mot chausséen ej finge placeras närmare än 30 fot från rån i densammars riktning och ej heller närmare än på 10 fots afstånd från södra rån samt 5 fot från öfriga rålinier.

Utarrendering
af en del af
Kampmalmen.

Med bifall till en af Drätselkammaren förordad anhållan beslöto Stadsfullmäktige⁴⁾ bemyndiga Kammaren att till arrendatorn af villan *Alkärr*, Trädgårdsmästaren M. G. Stenius, utarrendera ett invid nämnda villa beläget odisponeradt område, hörande till villalotten N:o 68 *Kampmalmen*, af 3,3 tunnlands areal intill utgången af år 1897 emot

¹⁾ Stfgs prot. den 17 jan. § 15 och 16 okt. § 4. ²⁾ Drkns skrifv. N:o 192 af 21 sept., Stfgs prot. den 2 okt. N:o 4. — ³⁾ Drkns skrifv. N:o 172 af 3 aug., Stfgs prot. den 4 sept. § 28. ⁴⁾ Drkns skrifv. N:o 181 af 24 aug., Stfgs prot. den 18 sept. § 4.

en årlig afgäld af 75 mk samt under villkor: att arrendator ej finge der uppföra boningshus; att genom området ledande utfallsdiken bibehölles och finge af staden årligen rensas, hvarvid den upptagna jorden skulle läggas längs dikeskanterna; samt att nödiga delar af området finge för gator eller dylikt ändamål af staden tagas i besittning före arrendetidens utgång efter ett år förut skedd uppsägning, utan ersättning för af arrendator verkställda anläggningar, men mot proportionerlig nedsättning i arrendeafgiften.

Likaså bemyndigade Stadsfullmäktige Drätselkammaren ¹⁾ att fortfarande åt Handlanden G. Barkoff på arrende för en tid af tre år, räknadt från den 1 Januari 1889, upplåta det af honom förut innehafda såsom tomtplats för benmjölsfabrik disponerade område å Kampen, hvilket i areal utgör 0,914 tunnland, emot en årlig afgäld af 300 mk samt under villkor, icke allenast att några nya hus icke vidare finge å platsen uppföras, utan ock att arrendatorn sist inom två månader efter arrendetidens utgång borde hafva platsen utrymd och fri från derstädes nu förefintliga byggnader.

Förlängning af arrendet för benmjölsfabrikens tomtplats å Kampen.

Med anledning af en utaf Politieborgmästaren E. Öhman gjord anhållan om utbrytning till en själfständig villalägenhet af ett å *Mejlans hemmans* vestra strand beläget jordområde af 1,8 tunnlands areal, till hvilket han af arrendatorn utaf sagda hemman förvärfvat sig dispositionsrätt för dennes återstående arrendetid, eller till den 1 November 1892, beslöto Stadsfullmäktige ²⁾ bemyndiga Drätselkammaren

Utarrendering af ett villaområde å Mejlans hemman.

att i sedvanlig ordning genom auktion utbjuda ifrågavarande jordområde på arrende under 30 år från den första November 1892 med eventuel rätt för arrendator till 20 års förlängning samt under villkor att staden är fritagen från skyldigheten att anlägga och underhålla stängsel längs villaområdet och väg till detsamma;

äfvensom att åt den mestbudande upplåta den sålunda utbudna arrenderätten, såvida det utfästa arrendet uppginge till minst 135 mk;

hvarjemte Stadsfullmäktige meddelade Drätselkammaren att Fullmäktige icke ansågo något hinder möta för den blifvande arrendatorn att efter aftal med nuvarande arrendatorn af Mejlans hemman omedelbart öfvertaga dispositionen af ifrågavarande område.

Med bifall till en af Drätselkammaren tillstyrkt anhållan beslöto

Förläugdt arrende för Stora och

¹⁾ Drkns skrifv. N:o 201 af 28 sept., Stfgs prot. den 16 okt. § 8. — ²⁾ Drkns skrifv. N:o 217 af 2 nov., Stfgs prot. den 6 nov. § 14.

Lilla Nätholmen. Stadsfullmäktige ¹⁾ bevilja arrendatorerne af lägenheterna N:o 91 och 92 *Stora och Lilla Nätholmen*, Sågverksegaren C. H. Norrman och Handlanden J. E. Francke, för ombyggnad och utvidgning af en derstädes befintlig såginrättning, förlängd arrenderätt till nämnda holmar från utgången af år 1896 till samma tid år 1924, med vilkor att det nuvarande penningearrendet för desamma, utgörande 500 mk, från förstnämnda tid och sedermera hvarjtionde år höjdes med tio procent af det ursprungliga beloppet; hvarjemte Stadsfullmäktige beslöto eftergifva det med arrendet af den utaf samma personer intill utgången af år 1924 disponerade *Sörnäs fabriksomt* (förra Osbergska vagnfabrikens område) förenade villkoret, att ett industriellt verk med träförädling till föremål skulle å stället anläggas och drifvas, samt tillika fastställa, att sagda tomt emellertid finge endast för industriella ändamål och såsom upplagsplats, men ej till bostadsplats, användas.

Förändring i arrendevilkoren för Sörnäs fabriksomt.

Förändring i arrendevilkoren för Rosavilla.

En utaf arrendatorn af villan N:o 56 *Rosavilla*, Målaremästaren U. Palmu, framställd, af Drätselkammaren förordad anhållan om tillstånd att inom nämnda villas område å en för ändamålet angifven plats i hörnet af chausséen och den till stadens fattiggård ledande vägen uppföra ett boningshus jemte uthus blef af Stadsfullmäktige bifallen ²⁾, men emedan lägenheten var utarrenderad såsom jordbruksvilla, å hvilken icke andra än de för lägenhetens häfd nödiga byggnader finge uppföras, blef nu omnämnda förmån beviljad blott med vilkor att den för villan utgående årliga penningeafgålden af 810 mk blefve ökad med 300 mk.

Utarrendering af ett område inom lägenheten Sandnäs.

På gjord framställning beslöto ³⁾ Stadsfullmäktige bemyndiga Drätselkammaren att till Kollegiassessorn A. V. Lindfors intill utgången af år 1897 utarrendera ett af honom tillsvidare disponerad område inom lägenheten N:o 67 *Sandnäs*, der en förut till krutmagasin använd byggnad jemte några andra hus befinna sig, mot en årlig afgäld af 150 mk.

Arrendevilkor för petroleumstationen i Sörnäs.

Sedan handelsfirman A. Parviainen & C:o genom Stadsfullmäktiges beslut af den 17 Maj 1887 beviljats besittningsrätt till ett norr om jernvägen beläget område af villan *Södernäs*, med rättighet att å nämnda område anordna ett nederlag af rysk raffinerad petroleum i en för ändamålet inrättad jerncistern, hade Handlanden K. H. Renlund, som å arrende under vanliga vilkor innehade upplagsplatserna N:o 7 och 8 af

¹⁾ Drkns skrifv. N:o 93 af 13 april, Stfgs prot. den 2 maj § 11. — ²⁾ Drkns skrifv. N:o 175 af 31 aug., Stfgs prot. den 4 sept. § 30. ³⁾ Drkns skrifv. N:o 87 af 6 april, Stfgs prot. den 11 april § 13.

området N:o 21 i Sörnäs för åren 1888—1897, anhållit att, emedan förbemälda firma, uti hvilken han komme att inträda som delegare, hade behof af sagda upplagsplatser, för att å dem förlägga särskilda byggnader och inrättningar, som stode i samband med omordade petroleum-upplag, firman måtte medgifvas tillstånd att å upplagsplatserna uppföra ett tappningshus af jern, förbundet med petroleumcisternen å villan Södernäs, en tunnbindareverkstad, ett skjul och ett mindre boningshus, äfvensom att dit leda jernvägsspår.

Med godkännande af Drätselkammarens i saken afgifna yttrande beslöto Stadsfullmäktige¹⁾ medgifva sådan förändring uti de för ifrågasvarande upplagsplatser gällande arrendevilkor att å desamma finge anläggas förenämnda byggnader och inrättningar under följande vilkor och förbehåll:

att det tilltänkta tappningshuset skulle placeras invid den gemensamma gränsen mellan upplagsplatserna N:o 7 och 8 så nära sjöstranden som möjligt;

att alla rörledningar såväl till som från cisternen borde anordnas så att de med lätthet vore åtkomliga samt deras täthet öfverallt och städse kunde kontrolleras, hvarjemte otäta ledningar skulle genast repareras och, om det visade sig att otätheterna upprepades, hela ledningen ersättas med en annan bättre utförd sådan;

att tunnbindareverkstaden ej finge uppföras inom förenämnda upplagsplatser;

att skjul för toma fat finge uppföras, men ej med större dimensioner än att dess grundyta utgjorde 1,500 qvadratalnar, börande detta skjul placeras på vestliga delen af platsen N:o 7 på minst 150 fots afstand från tappningshuset och förses med brandfritt tak samt målas såväl in- som utvändigt med brandfri färg, hvilken senare skulle förnyas så ofta att den öfverallt och ständigt bibehölle sin egenskap att vara brandfri;

att ett mindre boningshus finge uppföras vid sydvestra gränsen af upplagsplatsen N:o 7, men borde inskränkas till kontors- och vaktrum;

att ett sidospår från jernvägen till tappningshuset finge anläggas på fast fyllning;

att toma fat ej finge finnas å petroleumstationen, d. v. s. platserna N:o 7 och 8, likasom ej heller å stadens allmänning mellan N:o 7 och

¹⁾ Drkns skrifv. N:o 138 af 8 juni, Stfgs prot. den 12 juni § 16.

det af Kaptenen Henell disponerade området eller å sistnämnda område, till större antal än sammanlagdt 1,000 stycken;

att inga vare sig toma eller fulla fat finge uppläggas invid tappningshuset utan skulle, efterhand som tappningen skedde, till- och afföras samt att inga brännbara ämnen finge uppläggas eller finnas å petroleumstationen, hvarifrån jemväl alla äldre skjul och bryggor skulle undanskaffas;

att eld i ingen form och under ingen förevändning finge å petroleumstationen begagnas utom boningshuset;

att hela det ifrågavarande området borde inhägnas med plank;

äfvensom att ritningarna till de särskilda byggnaderna skulle föreläggas Drätselkammaren till granskning.

Tillika beslöto Stadsfullmäktige anmoda Drätselkammaren att underrätta Poliskammaren om de villkor och förbehåll, som sålunda blifvit fastställda, på det polismyndigheterna blefve i tillfälle att öfvervaka iakttagandet af desamma.

Förlängning af
arrendet å Tjär-
holmen.

Emedan legotiden för lägenheten *N:o 87 Tjärholmen*, som sedan den 1 januari 1884 på arrende innehafts af Handlanden F. J. F. Sjöblom emot en årlig penningefärd af 500 mk samt en grundränta af 0,014 tunnor råg, med 1888 års utgång komme att utlöpa, beviljade¹⁾ Stadsfullmäktige, på grund af en hos Drätselkammaren gjord ansökan, förlängning i sagda arrende på förut gällande villkor under tvänne år eller sålunda till utgången af år 1890.

Tillskott till
Wallgård N:o 3.

På grund af att Fabrikanten M. Alm, som å arrende innehar lägenheten *Wallgård N:o 3* intill utgången af år 1914, anhållit att få i förening dermed arrendera ett angränsande område, hvaraf han hade behof såväl för utvidgning af sin å förstnämnda lägenhet anlagda mekaniska verkstad jemte gjuteri, som för inrättande af ett jernvägsspår till Sörnäs bibana, beslöto Stadsfullmäktige²⁾ på Drätselkammarens framställning bemyndiga Kammarerna att till Fabrikanten Alm intill utgången af år 1914 utarrendera ifrågavarande område, som i areal utgör 41,250 qvadratfot, emot en årlig afärd af 165 mk.

Utarrendering af
Wallgård N:o 6.

Med anledning af Handlanden Hamfeldts hos Drätselkammaren gjorda anhållan att inom den odisponerade delen af lägenheten *Wallgård* få arrendera erforderlig plats för anläggande af ett ånghyfleri och

¹⁾ Drkns skrifv. N:o 186 af 14 sept., Stfgs prot. den 18 sept. § 8. — ²⁾ Drkns skrifv. N:o 112 af 4 maj, Stfgs prot. den 18 maj § 10.

en snickerifabrik, beslöto Stadsfullmäktige¹⁾ på Drätselkammarens framställning bemyndiga Kammaren att till honom för ifrågavarande ändamål utarrendera ett med Wallgård N:o 6 betecknad område af vidpass 123,000 qvadratfots areal för en tid af 30 år, emot en årlig afgäld till stadskassan af 1,025 mk samt under vilkor i öfrigt att arrendatorn berättigades att tillsvidare, och intill dess staden från östra chausseen längs Sörnäs bibana bygger körväg, få dels begagna den å en sträcka af den odisponerade marken utmed jernvägsspåret redan förefintliga vägen, dels ock anlägga sådan genom samma mark till den väg, som leder till afstjelningsplatsen å Wallgård, dock utan skyldighet för staden att deltaga i anläggningen eller underhållet af den i anförd mätto tilläfventyrs blifvande nya vägen.

Till följd af en hos Drätselkammaren gjord ansökan beslöto Stadsfullmäktige²⁾ på Drätselkammarens tillstyrkan bifalla till att ett område, benämndt *Ås N:o 3*, skulle afskiljas från villalotten N:o 16 B Ås såsom en särskild lägenhet, hvilken finge af dess nuvarande arrendator Fröken A. U. Ekholm innehafvas intill utgången af 1899 emot årlig arrendeafgift af 185 mk, hvaremot årliga afgälden för den återstående delen af villan N:o 16 B Ås skulle nedsättas från 260 till 100 mk. Dock skulle ifrågavarande afsöndring enligt Stadsfullmäktiges beslut göras beroende deraf att tilläfventyrs befintliga innehafvare af inteckningar uti hela villalotten Ås N:o 16 B gäfve sitt samtycke till afsöndringen.

Afsöndring af villalotten Ås N:o 3.

Efter behörigen verkställd auktion inför Drätselkammaren beslöto Stadsfullmäktige³⁾ på Drätselkammarens framställning bemyndiga Kammaren att till Guvernementssekreteraren A. Silfvast på vanliga vilkor utarrendera *Djurgårdsvillan N:o 9* på en tid af 50 år emot en årlig afgäld af 250 mk.

Utarrendering af Djurgårdsvillan N:o 9.

Sedan ett jordområde af 35,93 tunnlands areal, underlydande *Böhle eller Böhls kronohemman N:o 4* i Lillhoplax by af Helsinges socken, hvilket hemman genom Kongl. Förklaringen af den 8 November 1650 done-rats till Helsingfors stad, under år 1883 af Kronan exproprierats till skyddsområde för den å Fredriksbergs egendom inrättade målskjutningsbana för militären, samt staden såsom jordegare härför tillkommit en ersättning af 5,614 mk 25 penni, hade förmyndaren för omyndiga inne-

Vederlag för Böhle hemman frångången mark.

¹⁾ Drkns skrifv. N:o 125 af 25 maj, Stfgs prot. den 12 juni § 5. — ²⁾ Drkns skrifv. N:o 52 af 10 febr., Stfgs prot. den 22 febr. § 15. — ³⁾ Drkns skrifv. N:o 226 af 16 nov., Stfgs prot. den 27 nov. § 10.

hafvaren af ifrågavarande hemman inför domstol yrkat stadens förpligtande att till sagde innehafvare utgifva ersättning för den saknade nyttjorätten till den hemmanet sålunda frångångna marken. Drätselkammaren tillstyrkte ¹⁾ att honom i sådant afseende skulle beviljas en årlig godtgörelse af 160 mk, att räknadt från den 28 December 1885, då expropriationsersättningen tillgodokom staden, utgå så länge hans och hans arfvingars besittningsrätt till lägenheten på grund af den utaf Magistraten honom deri meddelade immission fortbestode; men Stadsfullmäktige beslöt ²⁾ att låta påyrka, det den godtgörelse, som af domstol kunde innehafvaren af hemmanet beviljas, skulle fastställas till ett en gång för alla bestämdt kapitalbelopp, och icke till en årligen utgående godtgörelse eller ränta. Ifrågavarande kapitalbelopp bestämdes sedermera genom en utaf häradsrätten fastställd ³⁾ förlikning till 2,666 mk 67 p: ⁴⁾.

Afstående från
rättegång om
återvinnande af
donerade hem-
man.

Uti den sedan år 1877 beroende frågan om återvinnande af dels egande- dels dispositionsrätten till de staden tidigare donerade men i dess besittning icke befintliga Heikas och Bertas hemman i Drumsjö by, Lassas och Martis hemman i Tali by, Korpas, Backas och Böhle hemman i Lillhoplaks by samt Nybondas hemman i Åggelby by beslöt Stadsfullmäktige, med stöd af ett i ämnet afgifvet utskottsbetänkande ⁵⁾, att icke väcka de ifrågasatta rättegångarne om förenämnda lägenheters vinnande åt staden.

Emedan inrättandet af bryggor, duc d'alber m. m. inom stadens hamnområde jemlikt § 11 i hamnordningen får ega rum endast med Stadsfullmäktiges bifall, blefvo följande hos Drätselkammaren i sådant afseende gjorda framställningar föremål för Stadsfullmäktiges afgörande.

Provisorisk
gångbana under
vintern mellan
Ungsholmarne
och Brunns-
parken.

Arrendatorn af lägenheterna N:o 107 och 108, Norra och Södra Ugnsholmen, Fabrikanten F. J. Holmgren, beviljades på Drätselkammarens tillstyrkan af Stadsfullmäktige ⁶⁾ rätt att, för underlättande af kommunikationen mellan nämnda holmar och fastlandet under de tider då seglationen icke varar, öfver sundet mellan Norra Ungsholmen och Brunns-parksstranden anlägga en på flottor hvilande provisorisk gångbana af trä, under vilkor att tiden för bryggans utläggande och borttagande hvarje gång skulle bestämmas af hamnkotoret samt att densamma omedelbart skulle undanskaffas, om sådant af hamnkotoret påyrkades, vid

¹⁾ Drkns skrifv. N:o 258 af 13 Dec. 1887. — ²⁾ Stfgs prot. den 17 jan. § 10. — ³⁾ Helsinges häradsrätts prot. den 1 febr. § 13. — ⁴⁾ Drkns prot. den 3 febr. § 27 och 13 juli § 35. — ⁵⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 4 för 1888, Stfgs prot. den 7 mars § 7, 5 juni § 10 och 18 sept. § 14. — ⁶⁾ Drkns skrifv. N:o 214 af 19 okt., Stfgs prot. den 6 nov. § 6.

äfventyr att sådant eljes finge af kontoret på arrendatorns bekostnad verkställas.

Arrendatorerne af lägenheterna N:o 91 och 92, Stora och Lilla Nät-^{Duc d'alber vid Nätbolmarne.} holmen, Sågverksegaren C. H. Norrman och Handlanden J. E. Francke, medgafs rätt¹⁾ att på ett afstånd af omkring 50 alnar öster om Nätbolmarne anbringa två eller tre duc d'alber, med skyldighet för dem att vid tillsägelse från stadens sida genast undanskaffa desamma.

På samma villkor beviljades²⁾ innehafvarne af petroleumstationen^{Duc d'alber, landgång, m. m. för petroleumstationen i Sörnäs.} i Sörnäs, firman A. Parviainen & C:o, tillstånd att i vattendraget utanför det åt firman för petroleumupplag utarrenderade området anbringa tvänne duc d'alber för förtöjning af petroleumångare, att från platsen mellan dessa duc d'alber till stranden inrätta en landgång på pålar 10 fot öfver vattnet, för placering derstädes af den för petroleumlossningen erforderliga rörledningen, äfvensom att vidare genom stadens mark likaledes på pålar draga sagda rörledning till petroleumcisternen.

Egarne af fabriksqvarteren N:o 171 och 173, Helsingfors cement-^{Lastningsbryggajemtespårväg vid Gräsviken.} gjuteriaktiebolag och Helsingfors asfaltaktiebolag, medgafs³⁾ tillstånd att vid stranden af Gräsviken anlägga en lastningsbrygga med dertill hörande spårvägar till hvarterdera qvarteret, icke allenast med förbehåll att anläggningen behörigen underhålles, utan ock under villkor:

att sagde spårvägar framdeles, när staden utför planering längs stranden utanför de nämnda fabriksqvarteren, omläggas sålunda att spårvägarne komma att ligga i samma plan med gatan och kajen samt icke blifva hinderliga för trafiken i någon riktning;

att lastningsbryggan undanskaffas i händelse staden skulle finna nödigt att för kajbyggnad eller annat ändamål disponera platsen för densamma; samt

att egarne af ifrågavarande fabriksqvarter skola tillåta egaren af det närliggande fabriksqvarteret N:o 172 och dermed förenade tomten N:o 21 vid Gräsviksgatan att, ifall af behof för sistnämnda egare och emot skyldighet för honom att proportionelt med de andra deltaga i anläggnings- och underhållskostnaderna för bryggan, jemväl begagna densamma och derifrån inrätta spårvägsförgrening till sitt område.

Slutligen beviljades⁴⁾ jemväl arrendatorn af villan N:o 27 a Fogel-^{Landningsbryggan vid Fogelvik.}

¹⁾ Drkns skrifv. N:o 105 af 20 april, Stfgs prot. den 2 maj § 20. — ²⁾ Drkns skrifv. N:o 111 af 27 april, Stfgs prot. den 18 maj § 9. — ³⁾ Drkns skrifv. N:o 67 af 2 mars, Stfgs prot. den 7 mars § 14. — ⁴⁾ Drkns skrifv. N:o 180 af 22 juni, Stfgs prot. den 18 sept. § 3.

vik, Garfvaremästaren H. Gustafsson, rätt att tillsvidare bibehålla en af honom vid stranden af nämnda villa anlagd landningsbrygga, med vilkor att arrendatorn, så snart sådant från stadens sida påyrkades, omedelbart undanskaffade bryggan.

Plats för frivil-
liga brandkå-
rens båtskjul i
Kaisaniemi
park.

På grund af en utaf Drätselkammaren förordad ansökning beslöto Stadsfullmäktige¹⁾ tillåta Bestyrelsen för stadens frivilliga brandkår att i Kaisaniemi park å sjöstranden invid jernvägsbanken afgiftsfritt uppföra ett båtskjul för brandkårens kapproddsbåtar i öfverensstämmelse med härför uppgjord ritning, under vilkor ej mindre att kåren bekostade en häraf betingad förändring af den till Kaisaniemi värdshus hörande ut-
husbyggnaden och förband sig att städse i prydligt skick underhålla nämnda båtskjul, än ock att, om platsen måste tagas i anspråk för det här ifrågasatta jernvägsspåret eller annat ändamål, densamma genast skulle till staden afträdas.

Inköp af som-
marteatern m.
m. i Brunn-
sparken.

På framställning af Drätselkammaren beslöto Stadsfullmäktige²⁾ be-
myndiga Kammaren att utaf afträdande arrendatorn af brunnshuset i Brunnsparken, Restauratören C. Kämp, inköpa den af honom uppförda sommarteatern vid brunnshuset jemte ölhallen vid brunnshusalléen samt staketet omkring den inre, närmast brunnshuset belägna delen af par-
ken, mot en sammanlagd köpeskillning af 1,935 mk 95 p:i, hvaraf 1,435 95 p:i skulle gå i qvittning med den fordran, som staden på grund af verkställd inventering utaf de till brunnshuset hörande inventarier be-
funnits till lika belopp ega hos restauratören Kämp.

Rum för ång-
båtskommissio-
närer i täckta
varuskjulet.

Likaså blef Drätselkammaren, på gjord framställning, af Stadsfull-
mäktige bemyndigad³⁾ att, för att underlätta begagnandet utaf det å
södra kajarmen i Södra hamnen uppförda täckta varuskjulet, låta för en
kostnad af högst 1,000 mk uti sagda skjul inreda tvenne rum samt att
åt firman Lars Krogius & C:o och Handlanden V. Ek i deras egenskap
af ångbåtskommissionärer uthyra hvar sitt af nämnda rum emot en årlig
hyra för hvardera af 200 mk, med skyldighet för bemälde kommissio-
närer att genom erforderlig personal å stället under navigationstiden hålla
varuskjulet tillgängligt för allmänheten, men utan rättighet för dem att
af denna uppbära några afgifter för begagnandet af detsamma. Kost-
naderna för inredandet af rummen uppgingo till inalles 762 mk 93 penni.

¹⁾ Drkns skrifv. N:o 73 af 9 mars, Stfgs prot. den 20 mars § 8. — ²⁾ Drkns skrifv. N:o 99 af 13 april, Stfgs prot. den 2 maj § 15. — ³⁾ Drkns skrifv. N:o 106 af 27 april, Stfgs prot. den 2 maj § 21.

Utöfver de allmänna arbeten, för hvilka anslag funnos upptagna i årets utgiftsförslag och för hvilkas utförande närmare redogöres i berättelsen om Drätselkammarens och Byggnadskontorets verksamhet, vidtogo Stadsfullmäktige under året särskilda förfoganden beträffande dylika arbeten.

Sedan nämligen, med anledning af ett inom Stadsfullmäktige under år 1886 framställt förslag om inrättande inom staden af en arbetsinrättning för nödstälde arbetsföremanspersoner, inspektorn för stadens arbets- och fattiggård C. E. Degerholm med ett af Fullmäktige beviljad understöd af 600 mark verkställt en resa i de skandinaviska länderna för vinnande af kännedom om hithörande förhållanden och härom afgifvit en berättelse¹⁾, innehållande projekt till en dylik anstalt, samt Styrelsen för fattigvården uti skrifvelse till Fullmäktige²⁾ tillika framhållit nödvändigheten af att, oberoende af frågan om förberörda anstalt, företaga särskilda utvidgningar af fattiggården, öfver hvilka båda frågor utlåtande afgifvits af ett utskott, hvars betänkande³⁾ sedermera varit föremål för granskning af Fattigvårdsstyrelsen⁴⁾, beslöto Stadsfullmäktige i förstärkt antal⁵⁾

Utvidgning af
fattiggården
samt inrättande
af en arbets-
anstalt.

att för verkställande af om- och tillbyggnader å stadens arbets- och fattiggård i öfverensstämmelse med utskottets förslag anslå ett belopp af 51,000 mark;

att för uppförande af en arbetsinrättning i enlighet med inspektor Degerholms projekt, såsom det af utskottet blifvit närmare formuleradt, anslå en summa af 74,560 mark; samt

att åt ordinarie Fullmäktige öfverlemna att vidtaga åtgärd om uppbbringande af de för ofvannämnda ändamål nödiga medel genom upptagande af lån på längre återbetalningstid än två år.

På grund af dessa beslut, hvilkas bringande till verkställighet, såvidt byggnadsarbetet angick, Stadsfullmäktige uppdrogo åt Drätselkammaren⁶⁾, jemte det Fullmäktige anmodade Fattigvårdsstyrelsen att inkomma med förslag till reglemente för arbetsinrättningen, skulle barnhemmet å fattig- och arbetsgården för en kostnad af 5,000 mk utvidgas med fyra rum, hvarigenom antalet intagna barn kunde ökas från 20 till 40; en särskild tvåvånings byggnad för manliga hjon jemte nödiga ar-

¹⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 3 för 1887. — ²⁾ Fattigv.styrs. skrifv. N:o 16 af 15 jan. 1887. — ³⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 28 för 1887. — ⁴⁾ Fattigv.styrs. skrifv. N:o 224 af 2 dec. 1887. — ⁵⁾ Först. Stfgs prot. den 22 febr. § 1. — ⁶⁾ Stfgs prot. den 22 febr. § 21.

betssalar för dessa skulle uppföras för en kostnad af 35,000 mk, hvar igenom den vestra flygeln å fattiggården i sin helhet kunde upplåtas åt de qvinliga hjonen; en del af arbetssalarne och boningsrummen i östra flygeln skulle för en kostnad af 4,500 mk omändras till sex nya, välbehöfliga celler för sinnessjuke samt till fyra större gemensamhetsrum för stillsamma dårar; en utvidgning af kök och matsalar m. m. i ekonomibyggnaden, — betingad af den ökning af hjonens antal med 30 %, som möjliggjordes af ifrågavarande arbeten — skulle företagas för en kostnad af 4,000 mk och slutligen skulle uthuset flyttas och utvidgas för en kostnad af 2,500 mk. Den beslutna arbetsinrättningen åter, hvilken var beräknad att kunna upptaga 100 personer, skulle bestå af en hufvudbyggnad i tvenne våningar, — den nedre af sten, den öfre af trä, — med fyra större och tvenne mindre arbetssalar, sju sofrum och nödiga rum för vakter, för bekvämligheter m. m.; äfvensom af ett envåningshus af trä med rum för uppsyningsmannen, ett större förrådsrum och fyra för exeqverande af ordningsstraff nödiga celler; en smedja af sten jemte ett rum för rökning och desinficering af kläder; ett brädiskjul för stenhuggare samt en latrinbyggnad af bräder. Kostnadsförslaget för byggnaderna jemte ett inrättningen omslutande plank voro beräknade till 61,000 mk, hvarjemte de för den första uppsättningen nödiga inventarier och beklädnadspersedlar uppskattats till 13,560 mk eller inalles 74,560 mk. Den årliga utgiftsstaten för anstalten var kalkylerad till 24,440 mk, medan inkomsten från densamma i framtiden beräknades komma att uppgå till 20 å 25 % af årsutgiften.

Emedan vid ifrågavarande byggnadsarbetens utbudande på entreprenad befanns att det beviljade anslaget ej var för ändamålet tillfylles beviljade förstärkte Stadsfullmäktige¹⁾, på Drätselkammarens framställning, ett ytterligare anslag af 17,000 mk, hvilket till en början skulle bestridas genom anvisning å kreditivet²⁾, men sedermera påföras lånemedlen.

Tillskottsanslag
för saluhallen.

Efter det förstärkte Stadsfullmäktige under år 1886³⁾ beslutit att å Vestra Kajen skulle uppföras en saluhallsbyggnad af jernkonstruktion med tegelfyllning, afsedd att inrymma 120 butiker af 56 qv. fots golfyta, och för ändamålet anvisat ett belopp af 160,000 mk å lånemedel, samt förstärkte Fullmäktige under år 1887⁴⁾, i följd af Drätselkammarens

¹⁾ Först. Stfgs prot. den 6 nov. § 1. — ²⁾ Stfgs prot. den 6 nov. § 1. — ³⁾ Först. Stfgs prot. den 25 maj 1886 § 1. — ⁴⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 33 för 1887, Först. Stfgs prot. den 13 dec. 1887 § 1.

anmälan om den ogynsamma grunden å den för byggnaden bestämda platsen, gifvit närmare föreskrifter om anordnandet af grundmurningsarbetet för huset, utan att dock vidtaga åtgärd om beviljande af ökad anslag för ändamålet, hemställde Drätselkammaren vid afgifvande af förslaget till 1889 års utgiftsstat om tillskottsanslag för byggnadens fullbordande¹⁾. Förstärkte Fullmäktige beviljade²⁾ för ändamålet ett tillskott af 50,000 mk, hvilka liksom de förut anslagna medlen skulle anskaffas genom lån på längre återbetalningstid än två år samt emellertid bestridas genom anvisning å stadens kassakreditiv³⁾. Beloppet upptogs i utgiftsförslaget för 1889.

Uti den sedan några år till behandling hos Stadsfullmäktige varande frågan om uppförande af ett hus för stadens brandverk afgafs ett betänkande⁴⁾ af det af förstärkte Fullmäktige för ärendets beredning nedsatta utskottet, men förstärkte Fullmäktige ansågo sig före sakens afgörande böra införskaffa några upplysningar, särskildt beträffande kostnaderna för husets förseende med ett utkikstorn, hvarför ärendet återremitterades till utskottet⁵⁾. Brandverkshus.

Med anledning af tvenne utaf Drätselkammaren gjorda hemställningar⁶⁾ om verkställande under tre år af särskilda för genomförande af senast fastställda stadsplan nödiga regleringsarbeten, bestående i gatuplaneringar jemte anläggning af vatten- och afloppsledningar beslöto förstärkte Stadsfullmäktige⁷⁾, efter i ämnet inhemtadt utlåtande af ett utskott⁸⁾, att i hufvudsaklig öfverensstämmelse med en af stadsingenören uppgjord, af Drätselkammaren förordad plan under åren 1888, 1889 och 1890 nedan upptagna planerings- samt kanal- och vattenledningsarbeten skulle utföras, nämligen:

Planering af:

Rådmansgatan från Parkgatan till Fabriksgatan.

Jungfrustigen från Skeppsredaregatan till Fabriksgatan.

Hafsgatan från adr. N:o 7 till Jungfrustigen.

Skeppsredaregatan från adr. N:o 7 till Jungfrustigen.

Petersgatan från Båtsmansgatan till Jungfrustigen.

¹⁾ Drkns skrivf. N:o 221 af 1 nov. (Stfgs tryckta handl. N:o 26 för 1888). —

²⁾ Först. Stfgs prot. den 11 dec. § 1. — ³⁾ Stfgs prot. den 11 dec. § 1. — ⁴⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 19 för 1888. — ⁵⁾ Först. Stfgs prot. den 2 okt. § 1. — ⁶⁾ Drkns skrivf. N:o 110 af 29 april 1887 och N:o 245 af 13 dec. 1887. (Stfgs tryckta handl. N:o 17 för 1887 och N:o 3 för 1888), Drkns berättelse för 1887 pag. 28—29. — ⁷⁾ Först. Stfgs prot. den 22 febr. § 3 och 20 mars § 1. — ⁸⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 7 för 1888.

Regleringsarbeten för genomförande af 1887 års stadsplan.

Skepparegatan från Jägaregatan till Fabriksgatan.
 Albertsgatan från Smedsgatan till Båtsmansgatan.
 Väfvaregatan från Sjömansgatan till Smedsgatan.
 Styrmansgatan från adr. N:o 7 till Fabriksgatan.
 Båtsmansgatan från Väfvaregatan till Skeppsdockan.
 Docksgatan från Sjömansgatan till Fabriksgatan.
 Smedsgatan från Fabriksgatan till Båtsmansgatan.
 Fabriksgatan från Ulrikasgatan till Docksgatan.
 Munkholmsgatan från Docksgatan till Fiskaretorget.
 Sandvikskajen från Sandviksgatan till Repslagaregatan.
 Sandviksgatan från Eriksgatan till Gräsviksgatan.
 Wladimirsgatan från Sandviksgatan till Gräsvikskajen.
 Eriksgatan från Sandviksgatan till Gräsvikskajen.
 Gräsviksgatan från adr. N:o 22 till Gräsvikskajen.
 Repslagaregatan från Sandvikskajen till Gräsviksgatan.
 Arbetaregatan från Barnhemsgatan till Lappviksgatan.
 Badhusgatan (till 60 fots bredd) från Salutorget till Bergmansgatan.

Afloppskanaler under:

Rådmansgatan från adr. N:o 6 till Parkgatan.
 Jungfrustigen från Petersgatan till Hafsgatan.
 Hafsgatan från Jungfrustigen till sjön.
 Skeppsredaregatan från adr. N:o 5 till Jungfrustigen.
 Petersgatan från adr. N:o 3 och 4 till Rådmansgatan.
 Skepparegatan från Skarpskyttegatan till Smedsgatan.
 Väfvaregatan från adr. N:o 7 till Båtsmansgatan.
 Båtsmansgatan från adr. N:o 11 till Skepparegatan.
 Båtsmansgatan från adr. N:o 13 till Docksgatan.
 Båtsmansgatan från adr. N:o 35 till Docksgatan.
 Docksgatan från adr. N:o 10 till Munkholmsgatan.
 Docks- och Sjömansgatorna från adr. N:o 12 (Docksg.) till Sjömansgatan (N:o 32).
 Smedsgatan från adr. N:o 13 till Albertsgatan.
 Smedsgatan från adr. N:o 15 till Fabriksgatan.
 Fabriksgatan från adr. N:o 4 till Badhusgatan.
 Fabriksgatan från adr. N:o 15 och 16 till Kaptensgatan.
 Fabriksgatan från adr. N:o 17 till Smedsgatan.
 Fabriksgatan från Smedsgatan till Docksgatan.
 Fabriksparken från Smedsgatan till Fabriksgatan.

Munkholmsgatan från Docksgatan till Skeppsdockan.
 Sandviksgatan från adr. N:o 8 till Andreaegatan.
 Wladimirsgatan från adr. N:o 50 och 55 till Repslagaregatan.
 Eriksgatan från adr. N:o 39 & 48 till Gräsviken.
 Gräsviksgatan från adr. N:o 22 till Repslagaregatan.
 Repslagaregatan från Gräsviksgatan till Eriksgatan.
 Arbetaregatan från adr. N:o 4 till Barnhemsgatan.
 Jä garegatan från adr. N:o 11 till Högbergsgatan.
 Jä garegatan från adr. N:o 13 till Skepparegatan.
 Skarpskyttegatan från adr. N:o 7 till Skepparegatan.
 Kaserngatan från adr. N:o 18 till Bergmansgatan.
 Högbergs- & Bergmansgatorna från adr. N:o 15 (Högbergsg.) till Kaserngatan.

Qvarteret N:o 127 från Bergmansgatan till öppet dike.
 Gengatan från adr. N:o 7 till Kristiansgatan.
 Gengatan från adr. N:o 6 till Nikolaigatan.
 Nikolaigatan från Gengatan till Elisabetsgatan.

Vattenledning under:

Rådmansgatan från Parkgatan till Fabriksgatan.
 Jungfrustigen från Skeppsredaregatan till Hafsgatan.
 Hafsgatan från adr. N:o 5 till Parkgatan.
 Skeppsredaregatan från adr. N:o 5 till Jungfrustigen.
 Petersgatan från Rådmansgatan till Jungfrustigen.
 Skepparegatan från Skarpskyttegatan till Jä garegatan.
 Båtsmansgatan från Fredriksgatan till Skeppsdockan.
 Docksgatan från Sjömansgatan till Munkholmsgatan.
 Sjömansgatan från adr. N:o 32 till Docksgatan.
 Smedsgatan från Skepparegatan till Fabriksgatan.
 Fabriksgatan från Badhusgatan till Docksgatan.
 Sandvikskajen från adr. N:o 15 till Sandviksgatan.
 Sandviksgatan från adr. N:o 8 till Andreaegatan.
 Wladimirsgatan från adr. N:o 50 & 55 till Repslagaregatan.
 Eriksgatan från adr. N:o 39 & 48 till Repslagaregatan.
 Gräsviksgatan från adr. N:o 22 till Repslagaregatan.
 Repslagaregatan från Wladimirsgatan till Gräsviksgatan.
 Arbetaregatan från Lappviksgatan till Barnhemsgatan.
 Jä garegatan från Högbergsgatan till Skepparegatan.
 Skarpskyttegatan från Högbergsgatan till Fredriksgatan.

Fredriksgatan från Sjömansgatan till Skarpskyttegatan.

Kaserngatan från adr. N:o 20 till Bergmansgatan.

Högbergs- och Bergmansgatan från N:o 15 (Högbergsg.) till Kaserngatan.

Gengatan från Kristiansgatan till Nikolaigatan.

Nikolaigatan från Gengatan till Elisabetsgatan.

Kostnaderna för samtliga dessa arbeten voro beräknade för planeringsarbetena till 473,480 mk, för kanalarbetena till 243,740 mk samt för vattenledningsarbetena till 250,800 mk eller sammanlagdt till 968,020 mk. Deremot skulle staden genom utförandet af desamma sättas i tillfälle att till ego försälja inalles 151 dels odisponerade dels på arrende utgifna bostadstomter samt 12 fabriktomter af en sammanlagd areal af omkring 3,895,500 qvadratfot, för hvilka löseskillingarne efter ett medelpris af 50 penni per qvadratfot för bostadstomterna samt 25 penni för fabriktomterna voro uppskattade till inalles 1,708,950 mk.

Förstärkte Stadsfullmäktige beslöto i sammanhang härmed att åt ordinarie Stadsfullmäktige öfverlemna att bestämma ej mindre angående arbetenas fördelning på de skilda åren samt om sådana modifikationer i detalj, som under arbetets fortgång möjligen kunde visa sig behöfliga, än om anskaffande af medel till bestridande af de för arbetenas utförande nödiga kostnader, dock att kostnaderna för vattenledningens utsträckande framdeles skulle påföras det lån Stadsfullmäktige för detta ändamål redan beslutit samt kostnaderna för planerings- och kloakledningsarbetena i främsta rummet utgå ur de medel som inflyta genom försäljning af tomter.

Med stöd af det ordinarie Stadsfullmäktige sålunda gifna bemyndigande beslöto Fullmäktige ¹⁾

att de odisponerade samt arrendetomterna vid de gator, som sålunda blefve planerade samt försedda med aflopps- och vattenledning, skulle försäljas efterhand som ifrågavarande gatuarbetens fortskridande sådant medgäfve;

att af förut omnämnda arbeten skulle under år 1888 utföras nedan upptagna, för hvilkas bekostande anslag anvisades Drätselkammaren till följande belopp:

¹⁾ Stfgs prot. den 20 mars § 1.

den varma årstiden låta bestänka gatan med vatten, beslöto Stadsfullmäktige på Drätselkammarens framställning att härtill bifalla ¹⁾).

Ersättning för
stensprängning
å tomten N:o 37
vid Stora Robertsgatan.

Med anledning af att nykterhetsföreningen Eos, som å arrende för byggande innehafte en del af det enligt förut gällande stadsplan odisponerade området mellan kvarteren N:o 92 Trappen och N:o 113 Kråkan, be-tecknad såsom tomten n:o 37 vid Stora Robertsgatan, men till följd af den sedermera föreskrifna ²⁾ utsträckningen af Albertsgatan till Timmermansgatan gått förlustiga sagda tomt, emellertid för sprängningsarbeten å tomten vidkännts kostnader till ett belopp af 4,231 mk 13 p: i samt på grund häraf hos Drätselkammaren anhållit om ersättning för sagda sprängningsarbeten, hvilka genom markens återfallande till staden dock kommit densamma till godo, beslöto Stadsfullmäktige ³⁾ på Drätselkammarens framställning bevilja föreningen för ifrågavarande sprängningsarbeten en godtgörelse af 2,800 mk, hvartill värdet af desamma vid verkställd syn uppskattats; och skulle sagda belopp påföras kostnaderna för regleringsarbeten enligt 1887 års stadsplan.

Förlängning af
spårvägskonces-
sionen.

Med anledning af att Ingeniörerna W. A. Abegg och D. Fraser samt Ingeniörsdottren Helene Roubinski, såsom innehafvare af den Ingeniören Fraser medels Kejs. Senatens resolution af den 20 maj 1885 beviljade koncession å anläggningen af en hästjernväg i staden, hos H. Kejs. M:t anhållit om förlängning med sex månader af den tid, inom hvilken, enligt det, mellan Helsingfors stad och Ingeniören Fraser den 15 maj 1886 slutna kontrakt, en spårvägslinie af $3\frac{1}{4}$ versts längd borde vara till regelbunden trafik upplåten, beslöto Stadsfullmäktige ⁴⁾ uti affordradt underdånigt yttrande förklara att Fullmäktige biföllo till den ansökta förlängningen, med vilkor att den i koncessionskontraktet omnämnda kaution af 10,000 mk, som utgjorde säkerhet för arbetets utförande, blefve till staden aflemnad innan arbetet å spårvägsanläggningen vidtog och senast inom en månad efter det Kejs. Senatens begifvande till den ifrågasatta förlängningen utvärkades. Med godkännande af nyss berörda förbehåll beviljade Kejs. Senaten ⁵⁾ sedermera den begärda förlängningen, men emedan koncessionsvilkoren sedermera ej uppfylldes, förföll koncessionen.

¹⁾ Drkns skrivf. N:o 58 af 21 febr., Stfgs prot. den 22 febr. § 4. — ²⁾ Kejs. Senatens utslag af 12 okt. 1886. — ³⁾ Drkns skrivf. N:o 244 af 30 nov., Stfgs prot. den 18 dec. § 5. — ⁴⁾ Stfgs prot. den 2 maj § 6. — ⁵⁾ Kejs. senatens resol. af 13 juni., Stfgs prot. den 4 sept. § 5.

Sedan Stadsfullmäktige under år 1887¹⁾ beslutit hos H. Kejs. M:t Frågan om åstadkommande af en hamnbana. anhålla, att statsverket måtte för sin räkning omedelbart utföra samt underhålla och trafikera en jernväg från Tölö jernvägsbank längs stranden af Kaisaniemi park och Botaniska trädgården samt Brobergs- och Norra kajen till Skatudden jemte bispår derifrån öfver kanalen till ett vagnsvändbord å Salutorget i hörnet af båthamnen, emot att staden kostnadsfritt afstode all härför nödig mark och bidroge med hälften af den till 400,000 mark beräknade kostnaden för jernvägsanläggningen, dock högst med ett belopp af 250,000 mk, meddelades Stadsfullmäktige²⁾, att Kejs. Senaten, efter att i saken hafva hört ej mindre Guvernören än Öfverstyrelsen för väg- och vattenbyggnaderna samt Jernvägsstyrelsen, med afseende å hvad sistnämnda myndighet emot det uppgjorda banprojektet anmärkt, ej kunnat i sakens dåvarande skick taga ärendet under vidare ompröfning, utan åt Stadsfullmäktige öfverlemnadt att, om de önskade fullfölja ansökningen, låta, i samråd med Jernvägsstyrelsen och efter tagen kännedom om nämnda anmärkningar, uppgöra nytt projekt och kostnadsförslag för ifrågavarande jernväg, hvarvid särskildt borde iakttagas: att spåret, vid korsningen med Unionsgatan, för undvikande af gatutrafikens afbrytande, leddes antingen i nivå med gatan eller så att det kunde öfverfaras medels en fast bro; att kurvorna erhöllo sådan radie att statsjernvägarnes rörliga material obehindradt kunde passera desamma; samt att, i afseende å jernvägens ledande öfver Skatuddskanalen till den blifvande bangården å Skatudden, så anordnades att ändamålet med kanalen, så vidt möjligt, ej måtte förfelas.

Med anledning häraf samt en inom Stadsfullmäktige väckt motion³⁾ beslöto Fullmäktige⁴⁾ remittera ärendet till ett utskott, i öfverensstämmelse med hvars utlåtande Fullmäktige sedermera⁵⁾ uppdrogo åt Drätselkammaren att, efter värkställande af nödiga undersökningar, i samråd med Jernvägsstyrelsen uppgöra förslag och kostnadsberäkningar för berörda jernväg i enlighet med de alternativa projekt, som sålunda för Stadsfullmäktige af Kejs. Senaten antydts. Dessa förslag och beräkningar kunde dock icke under året fullbordas.

Uti en under år 1887 till Stadsfullmäktige ingifven skrift hade ett stort antal egare af gårdar i vestra delen af staden anhållit att, till afhjelpande af de svårigheter som inneväanarne i denna del af staden

Sandvikshamnens inrättande till fiskarehamn och Sandvikstorgets upplåtande till saluplats.

¹⁾ Först. Stfgs prot. den 8 nov. 1887 § 1. — ²⁾ Jordbrk-Expeds skrifv. till Guvn i Nylands län af 16 mars 1888., Stfgs prot. den 11 april § 7. — ³⁾ Stfgs prot. den 20 mars § 12. — ⁴⁾ Stfgs prot. den 11 april § 7. — ⁵⁾ Stfgs prot. den 12 juni § 15.

hade att från det långt derifrån belägna salutorget och fiskarhamnen förse sig med sina lifsförnödenheter samt till utjemnande af de häraf föranledda olikheterna i fastighetsvärdet i staden, Sandvikshamnen måtte inrättas till en andra fiskarhamn och torget upplåtas till ett andra salutorg för försäljning af landtmannavaror.

Sedan Stadsfullmäktige remitterat ärendet till Drätselkammarens beredning och Kammaren inhemtat yttrande i saken af Stadsingeniören, som med förordande af ansökningen föreslagit att till en början södra delen af torget längs Boulevardsgatan skulle stensättas för en beräknad kostnad af 10,000 mk samt att till beredande af skydd för fiskarebåtar m. m. en vågbrytare, hvilken tillika finge tjena äfven såsom landningsbro, skulle anläggas sålunda att en sträcka af den ifrågasatta jernvägsbanken, som skär Sandviken, blefve anvisad såsom afstjälpningsplats för öfverflödig sprängsten, föreslog Drätselkammaren¹⁾ att Kammaren skulle bemyndigas att, i sammanhang med handläggningen af ärendet angående budgetförslaget för följande år, taga i öfvervägande frågan om planering och stenläggning af Sandvikstorget och upplåtande af plats derstädes för handel med lifsförnödenheter, men att frågan om inrättande af en fiskarhamn i Sandviken skulle förfalla, med afseende derå att nämnda hamn i följd af de dit utmynnade kloakerna m. m. ej komme att blifva för ändamålet lämpligare än den med skäl klandrade fiskarhamnen i Södra hamnen, medan deremot enligt all sannolikhet en god upplagsplats för förvaring af lefvande fisk kunde anordnas i hafsviken vid Hafsgatan.

Detta förslag blef af Stadsfullmäktige godkändt²⁾ med det tillägg att Fullmäktige, med hänsyn till det ringa skydd, som för närvarande uti Sandviken förefinnes för alla slags farkoster, och hvilket skydd genom nya stadsplanens genomförande komme att ytterligare förminskas, uppdrogo åt Drätselkammaren att taga i närmare öfvervägande, huruvida något borde af staden tillgöras för Sandvikens tillgodogörande för trafikens och sjöfartens behof samt, i fall sådant befunnes önskligt, afgifva förslag om de åtgärder, som vore af behovet påkallade, och i hvilken ordning dessa borde vidtagas.

Med anledning häraf föreslog Drätselkammaren³⁾ att till beredande af skydd för farkoster, hvilka af en eller annan anledning hade behof

¹⁾ Drkns skrifv. N:o 61 af 24 febr. (Stfgs tryckta handl. N:o 8). — ²⁾ Stfgs prot. den 11 april § 10. — ³⁾ Drkns skrifv. N:o 229 af 23 nov. (Stfgs tryckta handl. N:o 24).

af att lasta eller lossa i Sandviken, en vågbrytare, hvilken tillika kunde tjena som landningsbro, skulle, i hufvudsaklig öfverensstämmelse med den af Stadsingeniören föreslagna planen, i Sandviken utföras genom platsens anvisande till afstjälpningsplats för öfverflödig sprängsten samt att ett belopp af 6,000 mark skulle för utfyllningens anordnande anvisas uti följande års budget. — På tillstyrkan af sitt budgetutskott¹⁾ beslöto Stadsfullmäktige²⁾ sedermera att i enlighet med Drätselkammarens förslag i utgiftsförslaget för 1889 för nästberörda ändamål upptaga det äskade anslaget af 6,000 mark, men att för öfrigt åt ett utskott öfverlemna att afgifva utlåtande såväl om Sandvikens tillgodogörande för trafikens behof och inrättande af en fiskarehamn vid Hafsgatan, som ock om några andra med hamnarbetena sammanhang egande företag, nämligen uppförandet af en ny kaj å Kejsargrundet och anläggningen af ett varuskjul å södra kajarmen i stadens södra hamn. På Drätselkammarens förslag³⁾ upptogs i nyssnämnda utgiftsstat derjemte i enlighet med Stadsingeniörens projekt för förberedande arbeten för fiskarhamnen vid Hafsgatan ett anslag af 5,000 mark samt för planering och stensättning af den närmast Boulevardsgatan belägna tredjedelen af Sandvikstorget ett belopp af 10,000 mark.

Till följd af det sällsynt låga vattenståndet i Wanda å under vår-
vintern, hvilket för en tid sjönk så mycket att svårighet för vattenver-
kets regelbundna bedrifvande uppstod, hade Drätselkammaren sett sig
nödsakad att, till undvikande af vattenbrist, ej mindre för en tid inställa
bedrifvandet af qvarndriften i Gammelstadsqvarnen och uppmåna vederbörande konsumenter till iakttagande af den största sparsamhet vid vattenförbrukningen, än ock vidtaga åtgärd om anordnande af en provisorisk motor för pumpverkets drifvande, genom inköp af tvänne lokomobiler från S:t Petersburg. Jemte det Drätselkammaren hos Stadsfullmäktige anhöll om godkännande af denna dess åtgärd, som Kammaren i följd af den hotande vattenbristen sett sig nödsakad vidtaga, utan att dertill invänta Stadsfullmäktiges begifvande, hemstälde Kammaren⁴⁾ om beviljade af ett anslag af 15,000 mark, utöfver det under år 1887 beviljade beloppet af 10,000 mark, till anskaffande och bedrifvande af den provisoriska ångmotorn. Med godkännande af Drätselkammarens åtgärder beviljade Stadsfullmäktige⁵⁾ det begärda anslaget. Sammanlagda kostna-

Provisorisk ångmotor för drifvande af vattenledningens pumpverk.

¹⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 27 pag. 13. — ²⁾ Stfgs prot. den 20 dec. § 2. — ³⁾ Drkns skrifv. N:o 221 af 1 nov. (Stfgs tryckta handl. N:o 26 pag. 30 och 43). — ⁴⁾ Drkns skrifv N:o 76 af 16 mars. — ⁵⁾ Stfgs prot. den 20 mars § 10.

derna för det provisoriska vattenuppforderingsverket uppgingo under året till 29,336 mark 92 penni.

Vattenlednings
utsträckande till villan
Ås.

Med anledning af Drätselkammaren anmälan ¹⁾ om att Kammaren, till följd af att Magistraten på Helsovårdsnämndens yrkande anbefalt de å villakomplexen Ås befintliga brunnarnes igenfyllande såsom hälsovådliga, sett sig nödsakad att förordna om vattenledningens utsträckande till nämnda villaområde, beviljade Stadsfullmäktige ²⁾, med godkännande af Drätselkammarens tillgöranden, det för ändamålet åskade anslaget af 4,500 mark, att utgå ur lånemedel. Kostnaderna för arbetet stego dock högre än beräknadt var och uppgingo inalles till 6,034 mark 72 penni.

Vattenlednings
införande i desinfektionshuset.

Likaså biföllo Stadsfullmäktige, på Helsovårdsnämndens framställning ³⁾ till vattenlednings inledande till stadens desinfektionshus ⁴⁾ hvilket arbete utfördes genom entreprenör för den beräknade kostnaden af 665 mark.

Ångpumpverk
för vattenledningen.

Hvad för öfrigt beträffar vattenledningen, beslöto Stadsfullmäktige till upptagande i 1889 års utgiftsstat af särskilda betydande anslag för vattenverkets utvidgande, drift och underhåll. Med anledning af den för en kort tid sedan under år 1887 inträffade vattenbristen i Wanda å, hvilka hotade att göra vattenkraften i fallet vid Gammelstaden otillräcklig för drifvande af vattenledningens pumpverk, hade Drätselkammaren nämligen redan då gått i författning om uppgörande af projekt till ett ångpumpverk för vattenledningens behof under tider då vattenkraften ej vore tillräcklig för turbinernas drifvande ellet det nuvarande uppforderingsverket vore i behof af reparation. Projektet var ej fullbordadt vid uppgörande af utgiftsstaten för 1889, men på grund af en approximativ beräkning upptogs i staten i enlighet med Drätselkammarens förslag ⁵⁾ ett belopp af 117,000 mark lånemedel för „utvidgning af vattenuppforderingsverket i Gammelstaden med en ångpump.“

Nytt tilloppsör
för vattenledningen.

För att dels säkerställa staden för nödig vattentillgång, i händelse det äldre 16-tums tilloppsöröret mellan vattenborgen och staden toge skada, dels åstadkomma ett jemnare vattentryck och bättre cirkulation i rörnätet, beslöto Fullmäktige på Drätselkammarens framställning ⁶⁾ uti 1889 års utgiftsstat upptaga ett anslag af 165,300 mark å upplånade

¹⁾ Drkns skrivf. N:o 199 af 5 okt. — ²⁾ Stfgs prot. den 16 okt. § 6. — ³⁾ Helsovårdsns skrivf. N:o 16 af 7 aug. — ⁴⁾ Stfgs prot. den 4 sept. § 36. — ⁵⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 26 pagg. 3 och 23, Stfgs prot. den 20 dec. § 2. — ⁶⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 26 pagg. 3, 24 och 50, Stfgs prot. den 20 dec. § 2.

medel för anläggning af ett nytt 12-tums tilloppsrör från tryckröret genom villan Ås, längs östra chausséen, öfver Broholmarne och under Unionsgatan till Alexandersgatan. Arbetet skulle ske sålunda att de smalare rör, som funnos nedlagda från tryckröret genom Ås till villan Surutoin samt å andra sidan från Alexandersgatan längs Unionsgatan till norra sidan af Lilla Broholmen, skulle utbytas mot rör af 12 tums diameter samt dessa rörsträngar förenas genom nedläggandet af ett rör af samma dimensioner. Förutom ofvan nämnda fördelar skulle genom rörledningens inrättande vinnas möjlighet jemväl att förse de under året talrikt bebyggda bostadstomterna å villan Berghäll med vatten för såväl hushållsförbrukning som eldsläckning.

För införande af vattenledning i lasarets- och barnhemsbyggnaden å fattiggården upptogs i 1889 års budgetförslag ¹⁾ i enlighet med Fattigvårdsstyrelsens af Drätselkammaren förordade förslag nödigt anslag med 6,853 mark.

Vattenlednings
införande till
fattiggårdens
lasarets- och
barnhemsbyggnader.

Öfriga till utförande under 1889 beslutna utsträckningar af vattenledningens rörnät afsågo fullföljande af den utaf Stadsfullmäktige tidigare ²⁾ beslutna planen för regleringsarbeten till genomförande af 1887 års stadsplan. Sålunda anslogos ³⁾ af upplånade medel till utförande af vattenledningen under nedan nämnda gator följande belopp:

Regleringsarbeten under 1889:
Utsträckning af
vattenledningens rörnät.

Hafsgatan från adr. N:o 5 till Parkgatan	<i>Smk.</i> 3,500
Skeppsredaregatan från adr. N:o 5 till Jungfrustigen	” 5,240
Jungfrustigen från Skeppsredaregatan till Hafsgatan	” 3,200
Sandvikskajen från adr. N:o 15 till Sandviksgatan	” 1,800
Sandviksgatan från adr. N:o 8 till Andreaegatan	” 2,000
Wladimirsgatan från adr. N:o 50 & 55 till Repslagaregatan	” 4,900
Eriksgratan från adr. N:o 39 och 48 till Repslagaregatan	” 4,500
Gräsviksgatan från adr. N:o 22 till Repslagaregatan	” 3,900
Repslagaregatan från Wladimirs- till Gräsviksgatan	” 4,300
Arbetaregatan från Lappviks- till Barnhemsgatan	” 6,400
Smedsgatan från Alberts- till Fabriksgatan	” 9,600
Kampgatan från adr. N:o 6 till gatan norr om ryska kasernen	” 3,700

eller inalles *Smk.* 53,040

Med hänsyn till de förestående stora vattenledningsarbetena hade

¹⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 26 pag. 24, Stfgs prot. den 20 dec. § 2. — ²⁾ Stfgs prot. den 20 mars § 1. — ³⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 26 pagg. 25, 28 och 40, Stfgs prot. den 20 dec. § 2.

Reseanslag för vattenledningsingeniören. Magistraten vid afgifvandet af sitt budgetförslag för 1889 ansett¹⁾ att stadens vattenledningsingeniör borde beredas tillfälle att under någon tid i utlandet studera vattenledningsteknikens utveckling och nuvarande ståndpunkt samt tillika inhemta nyare metoder för verkställande af filtreringen, hvarför Magistraten i budgetförslaget för detta ändamål upptagit ett anslag af 2,000 mark. Detta bifölls af Stadsfullmäktige²⁾, som vid anslaget beviljande fäste villkoret att vattenledningsingeniören skulle taga kännedom jemväl om sättet för debiteringen af afgifterna för vattenkonsumtion, samt för öfrigt beslöto att det för aflönande af vikarie tilläfventyrs erforderliga anslag finge bestridas ur Stadsfullmäktiges dispositionsmedel.

Ombyggnad af gångbron öfver Wanda å. För ombyggnad af gångbron öfver Wanda å invid pumpverket upptogs på Drätselkammarens framställning i 1889 års utgiftsstat³⁾ ett anslag af 3,800 mark.

Anslaget för ved, olja m. m. för vattenledningens pumpverk. Emedan det anslag af 800 mark som varit i vattenledningens stat upptaget för ved, olja och trassel för pumpverkets behof, icke ens närmelsevis kunde vara tillfylles, om den provisoriska ångmotorn måste under någon tid hållas i gång, ökades beloppet⁴⁾ för 1889 till 3,000 mark.

Anslaget för vattenledningens förvaltning och drift. För öfrigt fastställdes i vattenledningens utgiftsstat för 1889 något högre aflöningar för vattenledningsingeniören, rörmästaren och maskinistbiträdet samt något ökade remontanslag, hvarför totalanslaget för vattenledningens förvaltning, drift och underhåll i 1889 års budget upptogs till 45,740 mark, mot 31,550 mark under år 1888.

Folkskolehus å Berghäll. Med anledning af folkskoleinspektorns hos Stadsfullmäktige gjorda erinran⁵⁾ om behovet af ett folkskolehus å Berghäll och sedan det ifrågasatta inköpet af ett enskildt hus för detta ändamål befunnits för staden ofördelaktigt⁶⁾, upptogs för uppförande af ett folkskolehus å de för ändamålet reserverade⁷⁾ tomterna N:ris 9, 11 och 13 vid 4:de linien å Berghäll uti 1889 års budget⁸⁾ ett approximativt beräknadt anslag af 80,000 mark. Men emedan ritningar och kostnadsförslag för byggnaden icke då hunnit fullbordas samt dess uppförande ej ansågs böra

¹⁾ Magns skrifv. N:o 218 af 28 nov. (Stfgs tryckta handl. N:o 26 pag. 3). —

²⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 27 pag. 8, Stfgs prot. den 20 dec. § 2. — ³⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 26 pag. 22, Stfgs prot. den 20 dec. § 2. — ⁴⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 26 pagg. 23 och 36, Stfgs prot. den 20 dec. § 2. — ⁵⁾ Stfgs prot. den 12 juni § 18. —

⁶⁾ Drkns skrifv. N:o 221 af 1 nov. (Stfgs tryckta handl. N:o 26 pag. 25). — ⁷⁾ Stfgs prot. den 2 maj § 28 och den 4 sept. § 26. — ⁸⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 27 pag. 9, Stfgs prot. den 20 dec. § 2.

ifrågakomma, innan vattenledningen blifvit till denna trakt utsträckt, upptogs anslaget endast eventuellt.

Likasa upptogs i utgiftsstaten ¹⁾ för ombyggnad af rådhusets östra flygel ett eventuellt anslag af 50,000 mark, utgörande hälften af den beräknade kostnaden för ifrågavarande ombyggnad, hvilken af Drätselkammaren föreslagits ²⁾ med afseende derå att förenämnda flygel genom det der inrymda stadshäktets indragning vid utgången af år 1888 ³⁾ blefve disponibel samt utrymmet å tomten sålunda kunde tillgodogöras för beredande af bättre lokaler åt stadens domstolar och förvaltande verk. Då projektet för ombyggnaden emellertid vid budgetens fastställande ej var färdig utarbetadt, kunde utgiften ej definitivt beslutas.

Ombyggnad af
rådhusets östra
flygel.

Öfriga för år 1889 beslutna arbeten å stadens byggnader och lägenheter, för hvilka anslag upptogos i sagda års utgiftsstat, bestodo i inrättandet af en källare för kommunala sjukhuset ⁴⁾ samt brädfodring och målning af anstaltens byggnader ⁵⁾, för hvilka arbeten kostnaderna uppskattades till resp. 1,400 och 5,000 mark, äfvensom insättning af nytt tak öfver auktionskammarsalen ⁶⁾ för en beräknad kostnad af 640 mark.

Källare vid
kommunala
sjukhuset samt
brädfodring
och målning af
dess byggnader.
— Nytt tak öfver
auktionskam-
marsalen.

Förutom den tidigare omnämnda stensättningen af en tredjedel af Sandvikstorget, för hvilken kostnaden var uppskattad till 10,000 mark, beslöto Stadsfullmäktige till följande planerings- och nylägningsarbeten under 1889 i den äldre delen af staden ⁶⁾, för hvilka anslag därför upptogos i sagda års budget med nedan nämnda belopp:

Planerings- och
nylägningsar-
beten under
1889.

Brobergskajen, 18 fot bred körväg från Brobergskajen N:o 6 till ryska proviantmagasinet	<i>Sm.</i>	3,300
Nyläggning af Brobergsgatan från Mellangatan till Gengatan	„	2,180
Gräsviksgatan utanför tomt N:o 1 och Arbetarnes i Helsingfors byggnadsaktiebolags tomt	„	8,900
Barnhemsgatan utanför tomt N:o 3 och Arbetarnes byggnadsaktiebolags tomt	„	7,200
Folkskolegatan mellan Anne- och Fredriksgatorna jemte Folkskolegränden	„	4,250

¹⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 27 pag. 10, Stfgs prot. den 20 dec. § 2. — ²⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 26 pag. 26. — ³⁾ Stfgs prot. den 4 sept. § 13., Kontrakt mellan staden och statsverket af 28 jan. 1887. — ⁴⁾ Helsovårdens skrivf. af 7 dec., Stfgs tryckta handl. N:o 27 pag. 10, Stfgs prot. den 20 dec. § 2. — ⁵⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 26 pagg. 25 och 37, Stfgs prot. den 20 dec. § 2. — ⁶⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 26 pagg. 27 och 38, Stfgs prot. den 20 dec. § 2.

Stenhuggaregatan utanför Sinebrychoffska arrendemar-

ken *Imf.* 830

Planering och stenläggning af en del af f. d. Lagus'ska

gården och en del af Skilnaden „ 12,800

Sammanlagda kostnaden för alla dessa planerings- och stensätt-
ningsarbeten uppskattades sålunda till 49,460 mark.

Regleringsar-
beten under
1889: Plane-
ringsarbeten.

Men derjemte beslöts till utförande under 1889 andra tredjedelen af de regleringsarbeten till genomförande af 1887 års stadsplan, för hvilka förstärkte Stadsfullmäktige den 20 mars 1888 beviljat nödiga medel. Och sålunda upptogs anslag med nedan nämnda belopp för följande planeringsarbeten:

Hafsgatan från adr. N:o 7 till Jungfrustigen	<i>Imf.</i> 7,800
Skeppsredaregatan från d:o till d:o	„ 7,800
Jungfrustigen från Fabriksgatan till Skeppsredaregatan . . .	„ 8,100
Sandvikskajen från Sandviksgatan till Repslagaregatan . . .	„ 3,500
Wladimirsgatan från Sandviksgatan till Gräsvikskajen . . .	„ 13,000
Eriksgatan från d:o till d:o	„ 11,300
Gräsviksgatan från adr. N:o 22 till Gräsvikskajen	„ 12,100
Repslagaregatan från Sandvikskajen till Gräsviksgatan . . .	„ 23,000
Arbetaregatan från Barnhemsgatan till Lappviksgatan . . .	„ 7,400
Sandviksgatan från Eriksgatan till Gräsviksgatan	„ 3,700
Smedsgatan från Fabriksgatan till Albertsgatan	„ 16,000
Albertsgatan från Smedsgatan till Båtsmansgatan	„ 3,600
Wäfvaregatan från d:o till d:o	„ 19,400
Docksgatans östra hälft	„ 8,315
Skepparegatan från Smedsgatan till Fabriksgatan	„ 5,000

eller inalles *Imf.* 150,015

Ersättning åt
arrendatorer för
undanskaffande
af åbyggnader.

Tillika upptogs¹⁾ ett anslag af 50,000 mark för bestridande af ersättning åt innehafvare af arrendetomter, hvilka i följd af beslutna gaturegleringar blefve nödsakade att bortflytta sina åbyggnader, utan att erhålla lösningsrätt till tomt, och åt hvilka Drätselkammaren föreslagit godtgörelse uti särskild framställning²⁾, som dock icke hann af Stadsfullmäktige under året behandlas.

Afloppskanaler
under 1889.

Till nyanläggning under 1889 beslötos³⁾ nedan nämnda aflopps-
kanaler, för hvilka kostnaderna beräknades på följande sätt:

¹⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 26 pag. 28, Stfgs prot. den 20 dec. § 2. — ²⁾ Drkns skrifv. N:o 266 den 28 dec. (Stfgs tryckta handl. N:o 6 för 1889). — ³⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 26 pagg, 6, 28 och 40 äfvensom N:o 27 pag. 12, Stfgs prot. den 20 dec. § 2.

från lasarets- och barnhemsbyggnaderna å fattiggården . <i>Smf.</i>	7,800
under Malmgatan och Malmgränd från N:o 24 vid förstnämnda gata till Lappviksgatan "	5,790
under Arbetaregatan genom kommunala sjukhusets tomt från arbetarebostäderna vid förstnämnda gata till Gräsviken "	1,000
under Högbergs-, Ulrikasborgs- och Sjömansgatorna samt Skepparebrinken från adr. N:o 19 vid Högbergs- och N:o 3 vid Ulrikasborgsgatan till Skepparegatan . . . "	20,450
från adr. N:o 39 Norra Esplanadgatan till Mikaelsgatan . . "	1,900
genom Skeppsdockans område från Munkholmsgatan till Sandviken "	8,250
äfvensom täckt kloak genom villan Hagasund från vestra chausséen till Tölöviken "	19,600
Sammanlagda kostnaden för dessa arbeten beräknades till	64,790
mark.	

Derjemte upptogos ¹⁾ anslag för följande till regleringsarbetena hö- Regleringsarbeten under 1889: Afloppskanaler.
 rande kanalanläggningar med nedan nämnda belopp, nämligen under:

Hafsgatan från Jungfrustigen och adr. N:o 5 till sjön . . <i>Smf.</i>	3,900
Skeppsredaregatan från adr. N:o 5 till Jungfrustigen . . . "	5,200
Jungfrustigen från Petersgatan till Skeppsredaregatan . . . "	6,900
D:o från Skeppsredaregatan till Hafsgatan "	3,900
Sandviksgatan från adr. N:o 8 till Andreaegatan "	2,200
Wladimirsgatan från adr. N:o 50 & 55 till Repslagaregatan . . "	3,100
Eriksgatan från adr. N:o 39 och 48 till Gräsviken "	13,100
Gräsviksgatan från adr. N:o 22 till Repslagaregatan "	4,800
Repslagaregatan från Gräsviks- och Wladimirsgatan till Eriksgatan "	7,500
Arbetaregatan från adr. N:o 4 till Barnhemsgatan "	5,300
Smedsgatan från adr. N:o 13 och 15 till Alberts- och Fabriksgatan "	6,600
Kampgatan från adr. N:o 6 till kanalen under gatan norr om ryska kasernen "	5,700
eller inalles <i>Smf.</i>	
	68,200

Uti förstaden Berghäll, der arrendetomter utgifvits till bebyggande Kanaler och vägar å Berghäll.
 utan att gatorna derförinnan blifvit behörigen planerade samt försedda

¹⁾ Stf:s tryckta handl. N:o 26 pagg. 6, 28 och 40 äfvensom N:o 27 pag. 12, Stf:s prot. den 20 dec. § 2.

med vatten- och afloppsledningar, beslöto Stadsfullmäktige ¹⁾ till utförande af särskilda kanalarbeten för en beräknad kostnad af 31,100 mark äfvensom väganläggningar för en kostnad af 10,150 mark.

Väg- och chausséarbeten under 1889.

Öfriga väg- och chausséanläggningar, för hvilka anslag upptogs ²⁾ i 1889 års budget, bestodo af en väg längs allmänningen mellan villorna Hörneberg och Fogelyk från chausséen till Norra hamnen, hvilken väg afsåg att bereda tillträde till sjön för hela den vid denna chaussée och å lägenheten Ås bosatta befolkning, samt fortsättning af den sedan flera år under byggnad varande gångbanan längs vestra chausséen från Kammio till Fattiggårdsvägen samt längs östra chausséen från afvägen till förstaden Ås till Sörnäsvägen, med hvilket arbete denna anläggning måste anses för en tid framåt afslutad. Kostnaderna för dessa arbeten beräknades för det förra till 1,590 mark samt för det senare till 4,500 mark.

Ifrågasatt väg längs Fölisön.
— Dispositionen af denna holme.

Drätselkammaren hade härutöfver föreslagit ³⁾ att i budgeten skulle upptagas ett anslag af 10,000 mark, utgörande ungefär hälften af den beräknade kostnaden för en väg längs den till Meilans hemman hörande holmen Fölisön jemte en projekterad bro mellan sagda holme och fasta landet. Med anledning af arrendatorns utaf Meilans hemman hos Drätselkammaren gjorda anmälan att han, ifall staden på något sätt önskade disponera denna stora och natursköna holme, vore villig att omedelbart emot skälig arrendenedsättning afträda densamma, hade nämlichen Kammaren uppgjort en plan till holmens indelning uti tolf lotter för anläggning af sommarvillor, för hvilket ändamål holmen syntes synnerligt lämplig, samt till fullföljande af denna plan föreslagit förberörda väg- och broanläggning. Förslaget understöddes af Magistraten ⁴⁾, men emedan Helsingfors Utskänkningsaktiebolag tillika framställt anhållan om holmens upplåtande åt bolaget för inrättande derstädes af en folkpark samt frågan om holmens disposition med anledning af dessa olika yrkanden icke kom till afgörande under året ⁵⁾, blef det ifrågasatta anslaget utelemnadt ur budgeten ⁶⁾.

Omläggning af brolocket å Magasinskajen. —

Förutom de tidigare omnämnda anslagen för en vågbrytare i Sandviken och för förberedande arbeten för fiskarehamnen vid Hafsgatan

¹⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 26 pagg. 29 och 42, Stfgs prot. den 20 dec. § 2. —

²⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 26 pag. 42, Stfgs prot. den 20 dec. § 2. — ³⁾ Drkns skrifv. N:o 239 af 30 nov. (Stfgs tryckta handl. N:o 28) samt Stfgs tryckta handl. N:o 26 pag. 29. — ⁴⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 26 pag. 6. — ⁵⁾ Stfgs prot. den 11 dec. § 9. —

⁶⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 27 pag. 12, Stfgs prot. den 20 dec. § 2.

upptogs¹⁾ i 1889 års budget bland utgifter för hamnarne ett belopp af 10,000 mark för omläggning af brolocket å Magasinskajen, 1,200 mark för upptagning af sjunkna vrak i hamnarne samt 400 mark för inrättande af en ångbåtsbrygga i Sörnäs. Upptagning af sjunkna vrak. — Ångbåtsbrygga i Sörnäs.

Bland anslagen för planteringar upptogs²⁾, utöfver de vanliga underhållskostnaderna, ett belopp af 5,000 mark för påbörjandet af föreslagna planteringar i Brunnsparken. Redan uti 1887 års budget hade nämligen nödigt anslag beviljats för uppgörande af en ny plan för planterings- och försköningsarbeten i nämnda park, och Trädgårdsarkitekten S. Lindh i Stockholm hade på Drätselkammarens anmodan uppgjort en dylik plan, hvilken jemte förslaget till 1889 års budget af Kammararen insändes till Fullmäktiges pröfning. Planen öfverlämnades till granskning af ett utskott³⁾, hvarför ärendet icke hann af Fullmäktige under året slutbehandlas.

Ny plan för Brunnsparken.

b) Ärenden beträffande stadens lösa egendom och penningväsen.

Emedan vid bokföringen af stadens räkenskaper tidigare iakttagits det förfarande: att vid årsskiftet hela beloppet utestående rester utbalanserats såsom behållning, att vid försäljning af arrendetomter hela den fixerade löseskillingen uppdebiterats såsom inkomst, ehuru en betydlig del deraf komme att inflyta under loppet af flera år, och att vid verkställandet af allmänna arbeten de därför gjorda utgifterna bokförts såsom förskott, intill dess arbetet blifvit fullbordadt och hela kostnadssumman på en gång afförts såsom utgift; samt i följd af dessa och dylika omständigheter stadskassans i böckerna upptagna behållning var mångfaldt större än de verkligen disponibla tillgångarne, hade Drätselkammaren under föregående år på stadskamrerarens framställning⁴⁾ beslutit⁵⁾

Ändringar i bokföringen.

1) att samtliga till entreprenörer utgifna förskott innan årsskiftet skulle påföras resp. arbetskonti;

2) att årligen alla vid kalenderårets slut utestående rester, med undantag af sådana, hvilkas uppbördsterminer infölle först under det följande året, skulle afskrifvas;

¹⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 27 pagg. 30 och 42, Stfgs prot. den 20 dec. § 2. —

²⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 26 pag. 31, Stfgs prot. den 20 dec. § 2. — ³⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 27 pag. 13, Stfgs prot. den 20 dec. § 2. — ⁴⁾ Drkns prot. den 28 okt. § 17.

— ⁵⁾ D:o d:o den 31 okt. § 2.

3) att för dessa afskrifna rester skulle upprättas en särskild, ordnad bokföring och att en förteckning öfver desamma tvänne gånger om året skulle föreläggas Drätselkammaren till granskning;

4) att årligen å inkomstsidan i budgetförslaget skulle upptagas en förslagspost „å afskrifna rester inflytande“;

5) att vid årsskiftet oafslutade arbeten icke vidare skulle bokföras såsom tillgång, utan afföras mot utgiftskontot, hvaremot resterande anslagsbelopp skulle balanseras såsom skuld; samt

6) att alla de summor, hvarmed resp. konti öfver- eller understege budgetsiffran, skulle bokföras på „extra utgifts- och inkomstkonto“, hvilket sålunda vid bokslutet komme att lemna en specifik uppgift på alla anslag, som blifvit öfverskridna eller å hvilka besparing skett.

I öfverensstämmelse härmed hade Drätselkammaren i sitt förslag till budget för 1888¹⁾ med anmälan om detta sitt beslut upptagit en inkomstpost „å afskrifna rester inflytande“ med 12,000 mk, men Stadsfullmäktige, hvilka ansett det riktigare att de vid årskiftet utestående resterna upptogos såsom behållning, hade utelemnadt²⁾ förenämnda inkomstpost samt tillsatt ett utskott för granskning af de ifrågavarande ändringarne i bokföringen.

På framställning af sagda utskott beslöto Stadsfullmäktige³⁾ sedermera att, med godkännande af Drätselkammarens under punkterna 1, 5 och 6 upptagna beslut, för öfrigt anmoda Kammaren

att vid bokföringen i stadens räkenskaper af utestående rester, arrendetomtlösen m. fl. dylika stadskassans utestående fordringar iakttaga, att de i öfverensstämmelse med § 13 i Drätselkammarens reglemente få afskrifvas eller afkortas endast i fall om dem erfarits att de af en eller annan orsak ej kunna uttagas, men att de för öfrigt skola bland stadskassans tillgångar upptagas och utbalanseras; äfvensom

att vid det årliga afgifvandet af upplysningar för stadens utgifts- och inkomstförslag för kommande år uppgifva ej mindre den totalbehållning, som bokslutet beräknas komma att utvisa, än ock de belopp af utestående rester, ogulden arrendetomtlösen m. m., som anses icke komma att under det följande året inflyta, samt huru stor del af behållningen, som sålunda är disponibel för det kommande årets utgifter.

Efter det den sedan längre tid beroende frågan om ändring af sät-

¹⁾ Drkns skrivf. N:o 214 af 4 nov. 1887 (Stfgs tryckta handl. N:o 36 för 1887 pag. 15). — ²⁾ Stfgs prot. den 20 dec. 1887 § 1. — ³⁾ Stfgs prot. den 31 jan. § 13.

tet för debitering och uppbörd af stadens tolags-, trafik- och mätningsskatter under år 1885¹⁾ af Stadsfullmäktige återremitterats till Drätselkammaren, med anmodan till Kammaren att taga i öfvervägande, huruvida icke uppbörden af dessa skatter kunde ega rum i packhuset af någon stadens tjänsteman, hvilken i alla händelser vore skyldig att uppehålla sig därstädes, samt emellertid omändringen af det förra ryska proviantmagasinet vid Vestra kajen till tull- och packhus för staden under året fullbordats, föreslog Drätselkammaren²⁾ att det förut bestående tolagskontoret, hvilket ombesörjt blott debitering af förberörda skatter, skulle indragas samt i dess ställe provisoriskt inrättas ett nytt verk, benämndt *trafikkontoret*, hvilket skulle inrymmas i nyssberörda byggnad samt ombesörja både debitering och uppbörd af nämnda skatter samt tillika uppbörden af samtliga de skatter, hvilka härtills uppburits å hamnkontoret. Förslaget bifölls af Stadsfullmäktige³⁾, som tillika be- myndigade Drätselkammaren att tillsvidare antaga funktionärerna vid det nya verket, för hvilket preliminärt följande årsstat fastställdes:

1 kamrerare, aflöning	4,500 mk
1 bokhållare, "	1,800 "
1 kassör, "	2,400 "
1 vågmästare "	1,500 "
extra biträden, "	1,300 "
expenser	600 "
Summa 12,100 mk	

Indragning af
tolagskontoret.
— Inrättande af
trafikkontoret.

Till bestridande af årets utgifter för det nya verket, som skulle trädå i verksamhet den 1 juli, anvisades den odisponerade delen af det löpande årets anslag för tolagskontoret, utgörande omkring 4,500 mk; hvarjemte, och då en del af drätselkontorets arbete öfverflyttades på trafikkontoret, den för tillfället lediga yngre stadsbokhållaretjensten indrogs samt den på senare halfåret sig belöpande andelen af lönen vid denna tjänst, utgörande 1,500 mk, jemväl anslogs för trafikkontoret. Något tillskottsanslag för ändamålet var derför icke erforderligt.

Då emellertid, enligt hvad sedermera upplystes⁴⁾, innehafvaren af vågmästarebefattningen för utgående samt inrikes inkommande expeditionen vid tolagskontoret V. Öhberg vid tillträdandet af tolagsbokhållarebefattningen vid tolagskammaren, hvilken tjänst blifvit till nyss-

Vederlag för
frångången
tjänst åt förra
vågmästaren vid
tolagskontoret.

¹⁾ Stfgs prot. den 13 okt. 1885 § 1. — ²⁾ Drkns skrivf. N:o 139 af 8 juni. —

³⁾ Stfgs prot. den 12 juni § 17. — ⁴⁾ Drkns prot. den 20 juli § 28.

nämnda vågmästaretjenst ombildad, fått sig tillförsäkrad¹⁾ ett års aflöning, för den händelse tjensten blefve indragen eller eljes komme att af honom afträdas, beslöto Stadsfullmäktige²⁾, på derom framställt yrkande, bevilja Öhberg ett års vågmästareaflöning med 2,400 mk.

Kontroll öfver
stadsfogdarne.
— Anslag der-
för.

Emedan Magistraten funnit nödigt att för öfvervakande af stadsfogdarnes exekutionsverksamhet anordna en särskild kontroll, hvilken till största delen komme att åligga drätselkontoret, beslöto Stadsfullmäktige, på Drätselkammarens framställning³⁾, bifalla⁴⁾ till att för underhjälpande af det genom ifrågavarande kontroll ökade arbetet å drätselkontoret från den 1 oktober vid nämnda kontor skulle anställas ett extra biträde med ett arvode af 100 mk i månaden, hvarjemte det för det löpande året erforderliga anslaget af 300 mk af Fullmäktige ställes till Kammarens disposition.

Ny trafiktaxa.

Sedan Stadsfullmäktige under föregående år anhållit om vederbörlig fastställelse å en ny taxa för beräkande af stadens trafik-, hamn-, bro- m. fl. afgifter, erhöillo Fullmäktige under året⁵⁾ underrättelse om att sagda taxa den 10 april 1888 blifvit af Kejserliga Senaten faststald.

Nedsättning i
hamnumgäl-
derna.

I öfverensstämmelse med hvad tidigare skett med andra ångbåtsföretag, beslöto Stadsfullmäktige, på Drätselkammarens framställning⁶⁾, bevilja⁷⁾ skeppsmäklarefirman D. Fuhrman, Nissle & Günther Nachf. i Hamburg tillsvidare 40 % nedsättning i hamnumgälderna för de ångfartyg, med hvilka nämnda firma komme att underhålla förbindelse mellan Hamburg och Helsingfors, dock med vilkor att fartygen regelbundet åtminstone två gånger i månaden och minst tio gånger under samma seglationsår anlöpte Helsingfors.

Ordnandet af
fiskhandeln i
Södra hamnen.
— Fasta försälj-
ningsplatser.

För att bereda fiskförsäljare från andra orter tillfälle att vid kajen af den uti södra hamnen belägna fiskarehamnen, hvilken härtills nästan uteslutande upptagits af de i staden bosatte fiskhandlarnes sumpar, försälja färsk fisk från mindre båtar, beslöto Stadsfullmäktige⁸⁾, med anledning af en utaf Drätselkammaren i ämnet gjord framställning⁹⁾, att i norra delen af fiskarehamnen ett utrymme af 40 meters bredd främst skulle reserveras för skärgårdsallmogen, som der kunde fritt försälja fisk från mindre båtar, samt att derifrån söderut trettio fasta platser af

¹⁾ Magns prot. den 17 aug., 7 och 14 dec. 1864. — ²⁾ Stfgs prot. den 18 sept. § 11. — ³⁾ Drkns skrifv. N:o 184 af 7 sept. — ⁴⁾ Stfgs prot. den 18 sept. § 7. — ⁵⁾ Stfgs prot. den 2 maj § 25. — ⁶⁾ Drkns skrifv. N:o 96 af 13 april. — ⁷⁾ Stfgs prot. den 2 maj § 13. — ⁸⁾ Stfgs prot. den 18 maj § 7. — ⁹⁾ Drkns skrifv. N:o 100 af 13 april (Stfgs tryckta handl. N:o 10).

2½ meters bredd, å kajen afskiljda medels målade streck och numrerade, skulle årligen af Drätselkammaren utbjudas på offentlig auktion för ett år i sender, emot hyresafgifter som icke finge understiga 25 mk för hvarje plats; och skulle eventuelt ännu för återstoden af det löpande året ifrågavarande platser upplåtas emot i motsvarande mon reducerade minimiafgifter.

I sammanhang härmed beslöto Stadsfullmäktige¹⁾, på Drätselkammarens framställning²⁾, att de i stadens båthamn stationerade pråmarne för försäljning af landtmannaprodukter skulle för det af dem upptagna utrymme för det löpande året erlægga en platshyra af 3 mk pr kvadratmeter. Frågan huruvida dessa pråmar äfven framdeles finge å sina förra platser bibehållas lemnades deremot beroende.

Platshyra för pråmar för försäljning af landtmannavaror.

Med anledning af särskilda å stadens villaområden bosatte personers anhållan om befrielse från erläggande af afgift för begagnande af stadens chausséer och emedan den tid, för hvilken staden genom Nådiga reskriptet af den 5 februari 1863 „till en början“ berättigats att uppbära ifrågavarande afgift, komme att utgå den 1 oktober 1889, beslöto Stadsfullmäktige³⁾, på Drätselkammarens framställning⁴⁾ att uppbörden af chausséavgifterna skulle upphöra nästsagde dag; att i följande års budget därför skulle såsom inkomst af chausséearrendet upptagas endast det belopp, som vid skeende auktion erbjudits för rättigheten att verkställa uppbörden till ifrågavarande dag; samt att de för nämnda uppbörd använda vaktstugorna vid östra och vestra chausséerna derefter skulle upplåtas till lokaler för Sörnäs och Tölö polisvaktkontor.

Chausséavgiftens afskaffande.

På grund af Stadsfullmäktiges under föregående år derom gjorda anhållan hade Kejs. Senaten bifallit⁵⁾ till att det från statsmedel utgående bidraget till underhåll af stadens folkskolor ökades från 32,000 till 52,000 mk, hvarom Stadsfullmäktige under året blefvo underrättade⁶⁾.

Förhöjning af statsbidraget för folkskolorna.

Efter det Stadsfullmäktige under föregående år beslutit att den besparing, som, då den med bidrag af staten och kommunen underhållna aftonskolan i staden år 1873 upphörde, funnits i skolans kassa och för tiden utgjorde omkring 16,000 mark, skulle öfverlemnas åt Föreningen för konstfliten i Finland med ändamål att räntorna å medlen årligen borde utgifvas såsom stipendier åt personer, hvilka vid föreningens

Dispositionen af förra aftonskolans kassa.

¹⁾ Stfgs prot. den 12 juni § 11. — ²⁾ Drkns skrifv. N:o 137 af 8 juni. — ³⁾ Stfgs prot. den 2 okt. § 3. — ⁴⁾ Drkns skrifv. N:o 185 af 7 sept. (Stfgs tryckta handl. N:o 18). — ⁵⁾ Kejs. Senatens resol. den 10 nov. 1887. — ⁶⁾ Stfgs prot. den 17 jan. § 2.

skola med flit och framgång utbildade sig för handtverkerierna, samt Fullmäktige tillika hemställt om statsverkets godkännande af omförmälda användning af de besparade medlen, men sedermera erfarits att ifrågakomma besparing uteslutande uppstått af medel, som beviljats af Helsingfors stad, i följd hvaraf Fullmäktige ock ansett det lämpligare att förberörda kapital förvaltades af Drätselkammaren, och Kejs. Senaten under sådant förhållande förklarat¹⁾ Stadsfullmäktiges föregående hemställan icke påkalla vidare åtgärd, beslöto Fullmäktige²⁾ anmoda Drätselkammaren att öfvertaga ifrågavarande medel, för att förvaltas i enlighet med Fullmäktiges tidigare i ämnet fattade beslut.

Fördelningen af
utminuterings-
bolagets vinst.

Sedan Helsingfors utminuteringsaktiebolag, jemlikt de för bolaget fastställda stadgar, till Stadsfullmäktiges disposition ställt största delen af bolagets vinst för 1887 med 30,100 mark 17 penni, för att till allmänt nyttiga ändamål användas, beslöto Stadsfullmäktige, på framställning af ett utskott³⁾, att fördela ifrågavarande vinst sålunda

att Helsingfors arbetareförening tillades 1,000 mark för anordnande af elementarkurser för arbetare och arbeterskor med försummad skolgång samt 1,000 mark för befrämjande af föreningens öfriga syftemål⁴⁾;

att kapellmästaren R. Kajanus beviljades ett anslag af 10,000 mark, att under tiden från den 1 oktober 1888 till den 1 maj 1889 åt honom utbetalas med en sjundedel af beloppet i månaden, med skyldighet för honom att underhålla en god orkester af minst 34 man samt under sagda tid uti en för ändamålet lämplig lokal anordna tio folkkonserter mot en entrée af högst 25 penni⁴⁾;

att professor J. Krohn och pastor E. Bergroth tillades ett belopp af 5,000 mark, emot skyldighet ej mindre att i närheten af Helsingfors inrätta en asyl för drinkare, i hufvudsaklig öfverensstämmelse med en angifven plan, än ock att i anstalten bereda plats för minst fem medlemmar af Helsingfors kommun, utaf hvilka de, som af Fattigvårdsstyrelsen intygades vara medellösa, skulle i asylen kostnadsfritt underhållas och vårdas, äfvensom att, sedan anstalten ett år varit i verksamhet, till Stadsfullmäktige derom aflemna berättelse⁵⁾; samt

att återstoden med 13,100 mark 17 penni skulle öfverföras till fonden för vanartiga barn från Helsingfors kommun.⁵⁾

¹⁾ Kejs. Senatens Finans-expeds skrifv. till Guv. N:o 992 af 15 dec. 1887. —

²⁾ Stfgs prot. den 17 jan. § 5. — ³⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 13 och 16. — ⁴⁾ Stfgs prot. den 5 juni § 12. — ⁵⁾ Stfgs prot. den 12 juni § 14.

Med anledning af en under år 1887 inom Stadsfullmäktige väckt motion ¹⁾ om vidtagande af sådan åtgärd, att de vanartade barnen i kommunen blefve på ändamålsenligaste sätt tillvaratagne och uppfostrade, hade Stadsfullmäktige, efter Fattigvårdsstyrelsens hörande tillsatt ett utskott ²⁾ för frågans beredning. På förslag af detta utskott ³⁾ beslöto Stadsfullmäktige ⁴⁾

Inrättandet af en asyl för vanartade barn. — Anslag därför.

att anmoda Fattigvårdsstyrelsen att med egaren af Waanila gård i Lojo kommunalrådet C. Heitman uppgöra kontrakt ej mindre om inackordering hos hans underlydande af högst 10 vanartiga barn från Helsingfors än om anskaffande af lärarinna och skollokal;

att räntorna å de under stadens förvaltning stående, för ifrågavarande ändamål donerade Gripenbergiska fonden och Helsingfors utskänkingsaktiebolags fond finge, efter behof, för ändamålet användas;

att för nödiga organisationskostnader anslå ett belopp af 300 mark; samt

att åt stadens Fattigvårdsstyrelse uppdraga, att bestämma hvilka barn som komme att inackorderas, att utöfva öfverinseendet öfver skolan och barnens vård äfvensom afgifva redovisning öfver medlens användning och berättelse om inrättningens verksamhet.

I öfverensstämmelse med Stadsfullmäktiges tidigare ⁵⁾ fattade beslut om den årliga utdelningen af räntorna å „fonden för dygdigt tjänstefolks belönande“, beslöto Fullmäktige ⁶⁾, på framställning af ett utskott, att genom Drätselkontorets försorg låta å sparbanksbok insätta ett belopp af 60 mark för tjenarinnan Eva Kristina Sundström samt 50 mark för enhvar af tjenarinnorna Anna Kristina Nyman, Karolina Ståhl, Maria Charlotta Stark, Brigitta Brask, Gustafva Laxström, Fredrika Lovisa Lönnngren, Anna Lisa Trygg och Justina Sulin.

Utdelning ur fonden för dygdigt tjänstefolks belönande.

Under året blefvo följande donationer till kommunen hos Stadsfullmäktige anmälda:

Genom testamente ⁷⁾ af den 28 september 1879 hade fröken *Gustava Gestranus*, som afled den 26 februari 1888, förordnat att af alla de penningemedel, hvilka, sedan kostnaden för hennes begrafning och för en grafvårds anskaffande afdragits, vid hennes död befunnos tillhöra hennes bo, den ena hälften skulle användas till underhållandet af yngre me-

Fröken Gustava Gestranus' testamente.

¹⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 32 för 1887. — ²⁾ Stfgs prot. den 6 dec. 1887 § 8. — ³⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 11. — ⁴⁾ Stfgs prot. den 5 juni § 13. — ⁵⁾ Stfgs prot. den 26 okt. 1886 § 25. — ⁶⁾ Stfgs prot. den 27 nov. § 16. — ⁷⁾ Stfgs prot. den 11 april § 17.

dellösa personer i staden, hvilka lida af obotlig blindhet, samt den andra hälften tillfalla stadens frivilliga brandkår; och hade testatrix uttalat förhoppningen att Stadsfullmäktige skulle öfvervaka medlens användning samt att någon omvårdnad under de tio första åren efter hennes död skulle egnas hennes och hennes aflidna syster Sofia Gladers grafvar;

Enkefru H. K.
Åkermans te-
stamente.

genom testamente af den 20 februari 1883 hade bokhållareenkan *Helena Kristina Åkerman*, som afled den 28 december 1886, förordnat att, efter det särskilda dispositioner utgått, återstoden af hennes qvarlå-tenskap skulle användas till en grundplåt för ett blifvande hem för medellösa fruntimmer och i afseende å förvaltning öfverlemnas till sta-dens Fattigvårdsstyrelse; och hade efter verkställd boutredning donatio-nens belopp med 6,933 mark 36 penni till Fattigvårdsstyrelsen aflemnats ¹⁾;

Axel Fredrik
Laurells stipen-
diefond.

jemte gåfvobref af den 28 september 1888 hade hofrättsauskultan-ten *Alexander Laurell* till Drätselkammaren öfverlemnad en summa af 3,000 mark, som Laurell förklarar sig vilja donera till staden, till minne af sin för ett år sedan aflidne broder, öfverinspektorn vid skolstyrelsen Axel Fredrik Laurell, för att af Drätselkammaren i räntebärande engel-ska, preussiska eller svenska statsobligationer placeras och såsom en särskild fond under benämning „Axel Fredrik Laurells stipendiefond“ förvaltas, sålunda att räntan å sagda kapital, på sätt Kammaren lämp-ligast syntes, utdelades till svenska eller finska talande skolelever från denna kommun, hvilka jemte ådagalagd flit och godt uppförande visat framstående matematisk begåfning; ²⁾

Fröken A. Kise-
leffs testamente.

genom testamente af den 30 augusti 1879 hade fröken *Alexandra Kiseleff*, som afled den 24 november 1888, donerat ³⁾ 10,000 mark såsom grundplåt till en framtida pensionsinrättning för i Helsingfors bosatta och födda ålderstigna och medellösa fruntimmer; dock skulle räntan å kapitalet tillsvidare utbetalas till tvänne namngifna personer under deras lifstid;

Senator Th. Thi-
léns testamente.

genom testamente af den 3 Juni 1887 hade senatorn *Theodor Thi-lén*, förordnat att, sedan ur hans bo särskilda legat utgått, återstående behållna summan skulle öfverlemnas till Drätselkammaren för att un-der namn af „Senatorskan Julie Thiléns fond“ af Drätselkammaren förvaltas och förräntas under Stadsfullmäktiges kontroll, med sådant förbehåll att af räntan årligen 500 mark skulle användas till under-håll af testators och hans hustrus grafvar samt några mindre legat,

¹⁾ Stfgs prot. den 4 sept. § 8. — ²⁾ Drkns skrifv. N:o 194 af 28 sept., Stfgs prot. den 2 okt. § 6. — ³⁾ Stfgs prot. den 11 dec. § 7.

hwarefter återstående räntan skulle läggas till kapitalet, intill dess detsamma uppginge till 250,000 mark, då räntan å 50,000 mark skulle af guvernören i S:t Michels län disponeras under namn af „Senatorskan Julie Thiléns legat“ till understödjande af arbetsamma gamla ogifta fruntimmer och nödstälda enkor af ståndspersonsklassen i sagde län, samt återstående räntan skulle användas för fattiga barns i Helsingfors sysselsättande med arbete och i sådant afseende årligen öfverlemnas till den bestyrelse eller förening, som sysselsatte sig med denna människovänliga angelägenhet.

Angående sistnämnda testamentariska förfogande väcktes klander-talan utaf affidna senatorskan J. Thiléns arfvingar, hvilka yrkade testamentets upphäfvande, så vidt detsamma omfattade senatorskans lott i boet, på grund deraf att senatoren Thilén, som efter sin hustrus död bevakat ett emellan makarne Thilén den 28 maj 1873 upprättadt inbördes testamente, men deremot icke i sådant afseende upptett ett den 27 april 1885 tillkommet enahanda aktstycke, derigenom skulle förlorat sin rätt att öfver senatorskans lott i boet förfoga. Stadsfullmäktige be- myndigade Drätselkammaren att i klandertvisten föra stadens talan ¹⁾, hvarjemte Fullmäktige uppdrogo åt Kammaren ²⁾ att å stadens vägnar jemväl bevaka förberörda testamente af den 27 april 1885, hvilket innehöll stipulationer till förmån för Helsingfors stad af ungefär enahanda art och värde, som det öfverklagade testamentet.

Klander af Th.
Thiléns testa-
mente.

Sedan den rättegång, som, med anledning af revisorernes utaf stadens räkenskaper för åren 1867 och 1868 mot samma räkenskaper fram- ställda anmärkningar och på grund deraf konstaterad balans i stadskas- san, anhängiggjorts mot borgesmännen för redogörarne förre stadskam- reraren O. V. Skutnabb och affidne stadskassören K. J. Kuhlberg, af- slutats genom Kejs. Senatens dom af den 22 maj 1885, hvarigenom Skut- nabbs borgesmän ålagts att till staden erlägga 8,640 mark jemte 5% ränta från den 27 september 1879, men Kuhlbergs borgesmän frikänts från ersättningsskyldighet på grund deraf att den utaf dem ingångna borgesförbindelser fått preskriberas, och staden på grund häraf lidit en förlust af 4,713 mark 68 penni i kapital, samt Drätselkammaren hos Stadsfullmäktige anmält om detta förhållande ³⁾, hade Stadsfullmäktige, på tillstyrkan af ett utskott ⁴⁾, beslutit ⁵⁾ uppdraga åt Drätselkammaren

Ifrågasatt rätte-
gång mot råd-
man A. Åker-
berg inhiherad.

¹⁾ Stfgs prot. den 2 okt. § 2. — ²⁾ Stfgs prot. den 16 okt. § 11. — ³⁾ Drkns skrifv. N:o 261 af 23 okt. 1885. — ⁴⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 12 för 1887. — ⁵⁾ Stfgs prot. den 3 maj 1887 § 4.

att, derest justitierådmannen A. Åkerberg, hvilken såsom t. f. politieborgmästare vid den tid, då omförmälda borgesförbindelse blef tioårig, ansetts närmast böra ansvara för den staden tillskyndade förlusten, undandroge sig att ersätta densamma, vid laga domstol söka förpligta rådmannen Åkerberg att utbetala ersättningen för sagda förlust. Drätselkammaren hade emellertid på framställda skäl hemställt ¹⁾, det Fullmäktige, ifall ifrågavarande rättegång oaktadt sannolikheten af preskriptionsinvändning dock ansåges böra komma till stånd, sjelfve ville hos vederbörande advokatfiskal anmäla rådmannen Åkerberg till åtal, i anledning hvaraf, och sedan förenämnda utskott yrkat vidhållande af Stadsfullmäktiges tidigare beslut, Fullmäktige beslöto ²⁾ att låta frågan om rättegångs anställande mot rådmannen Åkerberg förfalla.

Utöfver hvad i det föregående framhållits, beviljade Stadsfullmäktige under året bl. a. följande extra anslag:

Ökad bidrag till
fonden för folk-
skollärarnes
pensionering.

till förökande af stadens bidrag till fonden för pensionering af städernas folkskollärare och lärarinnor, med afseende derå att Ständerna ansett pensionsafgiftsbidrag böra beräknas jemväl för biträdande lärare och lärarinnor, ett tillskott af 2,270 mark, utöfver de i budgeten upptagna 1,200 mark ³⁾;

Ökad anslag för
arbetshusen för
fattiga barn.

till understödande af arbetshusen för fattiga barn ett tillskott af 1,000 mark, utöfver de i utgiftsförslaget anslagna 1,200 mark ⁴⁾;

Anslag för
tvänne elektriska
brandklockor.

för inrättande af tvänne elektriska brandklockor, den ena i hörnet af Båtsmans- och Timmermansgatorna, den andra framför Diakonissinrättningens hus å Skatudden, 800 mark ⁵⁾,

Anslag för ut-
vidgning af folk-
bibliotekets lä-
selokal.

för iordningställande af ett nytt läserum uti andra våningen af folkbiblioteket 1,500 mark samt för bibliotekspersonalens förstärkande med anledning af inrättningens öppenhållande under längre tid af dagen 400 mark ⁶⁾;

Reseunderstöd
för slöjdläraren
vid folksko-
lorna.

reseunderstöd åt slöjdläraren vid folkskolorna K. Vihlman för besökande af konst- och konstindustriutställningen i Köpenhamn 250 mark ⁷⁾;

Reseunderstöd
för brandmä-
staren.

reseunderstöd åt brandmästaren G. Wasenius för besökande af

¹⁾ Drkns skrifv. N:o 179 af 8 juli 1887. — ²⁾ Stfgs prot. den 31 jan. §§ 14 och 17. — ³⁾ Drkns skrifv. N:o 227 af 2 nov., Stfgs prot. den 27 nov. § 9. — ⁴⁾ Drkns skrifv. N:o 101 af 13 april, Stfgs prot. den 2 maj § 17. — ⁵⁾ Drkns skrifv. N:o 263 af 30 dec. 1887, Stfgs prot. den 31 jan. — ⁶⁾ Stfgs prot. den 18 maj § 2, Styrelsens för folkbibl. skrifv. af 11 juni, Stfgs prot. den 12 juni § 13. — ⁷⁾ Folkskoledirekts skrifv. af 20 april, Stfgs prot. den 2 maj § 23.

13:de allmänna tyska brandkårsmötet i Hannover samt för vinnande af kännedom om brandväsendet i Berlin 400 mark ¹⁾;

för bekostnande af en transportabel spårväg att användas vid stadens planerings- m. fl. arbeten 6,610 mark ²⁾

Anslag för transportabel spårväg.

gratifikation åt aflidne politierådmannen A. F. Liljeros' efterlemnade oförsörjda barn 800 mark ³⁾;

Gratifikation åt afl. rådmannen Liljeros' barn.

understöd åt aflidne rådhusdrenge J. Holmströms enka i ett för allt 300 mark ⁴⁾;

Understöd åt afl. rådhusdrenge Holmströms enka.

understöd åt afidna vaktqvinnan vid stadshäktet M. S. Tallbergs efterlemnade omyndiga barn i ett för allt 200 mark ⁵⁾;

Understöd åt vaktqvinnan M. S. Tallbergs barn.

understöd åt brandkonstapeln K. F. Urnberg, som vid färd till eldsvåda blifvit skadad, att utgå med 200 mark om året under tre års tid ⁶⁾;

Understöd åt brandkonstapeln K. F. Urnberg.

förhöjning i tienstgöringsarvodet åt poliskonstapeln K. W. Åberg, att utgå med 300 mark om året ⁷⁾;

Löneförbättring åt poliskonstapeln K. W. Åberg.

understöd åt värnepligtige skomakaren J. E. Lindbergs ⁸⁾ och maskinisten V. Berndtsons ⁹⁾ hustrur, att utgå med 15 mark i månaden under den tid deras män qvarstå i aktiv tienst, samt

Understöd åt värnepligtiges hustrur.

förhöjning i aflöningen för stadsbetjenterna vid rådstufvurättens första afdelning, sedan afdelningen börjat behandla jemväl brottmål, från 900 till 1,100 mark ¹⁰⁾

På framställning af Drätselkammaren ¹¹⁾ biföllo Stadsfullmäktige ¹²⁾ vidare till sådan förhöjning af det stadens edsvurne mätare tillkommande mätningarsvovdet att det framdeles komme att utgöra: för salt, spanmål, ärter, gryn, frö, rotsaker och kalk 2 penni samt för stenköl 3 penni per hektoliter (i stället för resp. 3 och 4½ penni per tunna, motsvarande 1,82 och 2,73 penni pr hektoliter).

Förhöjning i mätningarsvovdet.

Deremot afslagos de framställningar, som hos Fullmäktige gjordes: om förhöjning af aflöningen för vaktmästarne vid auktionskammaren ¹³⁾;

Afslagna ansökningar om löneförhöjning och understöd.

¹⁾ Brandkomms skrifv. N:o 34 af 11 juli, Stfgs prot. den 18 sept. § 10. — ²⁾ Drkns skrifv. N:o 202 af 28 sept., Stfgs prot. den 16 okt. § 9. — ³⁾ Drkns skrifv. N:o 64 af 2 mars, Stfgs prot. den 7 mars § 11. — ⁴⁾ Drkns skrifv. N:o 92 af 6 april, Stfgs prot. den 2 maj § 10. — ⁵⁾ Magns skrifv. N:o 121 af 11 juni, Stfgs prot. den 12 juni § 3. — ⁶⁾ Brandkomms skrifv. N:o 29 af 12 juni, Stfgs prot. den 4 sept. § 33. — ⁷⁾ Poliskammars bref N:o 707 af 20 juni, Stfgs prot. den 18 sept. § 9. — ⁸⁾ Magns skrifv. N:o 30 af 13 febr., Stfgs prot. den 22 febr. § 8. — ⁹⁾ Magns skrifv. N:o 222 af 10 dec., Stfgs prot. den 11 dec. § 5. — ¹⁰⁾ Stfgs prot. den 2 maj § 7. — ¹¹⁾ Drkns skrifv. N:o 183 af 31 aug. — ¹²⁾ Stfgs prot. den 18 sept. § 6. — ¹³⁾ Stfgs prot. den 4 sept. § 18 och 16 okt. § 7.

om understöd för förre folkskoleläraren H. J. Nylund ¹⁾; äfvensom om anslag för stadens folkskolors deltagande i världsexpositionen i Paris ²⁾;

Budgeten för 1889; jemförelse med föregående år. Det utgifts- och inkomstförslag för 1889, som af Stadsfullmäktige fastställdes ³⁾, visade i jemförelse med budgeten för föregående år följande slutsummor:

Utgifter:	1889.	1888.
Stadens skulder <i>Fmk</i>	222,333: —	<i>Fmk</i> 222,583: —
Stadens embetsverk ”	169,380: —	” 167,180: —
Kommunalförvaltningen ”	141,070: —	” 130,885: —
Gatubelysningen ”	96,444: 52	” 92,526: 45
Brandverket ”	67,087: 65	” 56,694: 40
Polis- och fängvården ”	158,036: —	” 164,089: 20
Sundhets- och sjukvården ”	42,063: —	” 42,178: —
Fattigvården ”	146,180: —	” 133,215: —
Undervisningsväsendet ”	325,219: 64	” 295,927: 58
Staden åliggande allmänna onera ”	280,995: 04	” 314,176: 04
Vattenledningen ”	391,533: —	” 37,950: —
Saluhallen ”	5,000: —	—
Allmänna arbeten ”	761,845: —	” 307,460: —
Pensioner ”	4,026: 67	” 4,806: 67
Diverse ”	120,650: —	” 144,700: —
Summa <i>Fmk</i>	2,931,863: 52	<i>Fmk</i> 2,114,371: 34

Inkomster:	1889.	1888.
Beräknad disponibel behållning <i>Fmk</i>	400,000: —	<i>Fmk</i> 187,000: —
Räntor ”	37,400: —	” 22,900: —
Tomtlösen ”	160,000: —	” 16,000: —
Stadens fasta egendom ”	185,825: —	” 172,635: —
Tomtören ”	1,900: —	” 1,900: —
Inkomstgifvande rättigheter ”	468,676: 09	” 418,849: —
Diverse ⁴⁾ ”	309,676: —	” 334,607: —

¹⁾ Stfgs prot. den 22 febr. § 19. — ²⁾ Stfgs prot. den 18 dec. § 11. — ³⁾ Drkns skrifv. N:o 221 af 1 nov., Magns skrifv. N:o 218 af 28 nov., Stfgs prot. den 18 dec. § 13 och 20 dec. § 2. (Stfgs tryckta handl. N:o 26, 27 och 29). — ⁴⁾ Incl. den staden från ryska riksskattkammaren tillkommande ersättning för inqvartering, beräknad till Fmk 268,386 för 1889 mot Fmk 298,567 för 1888.

Statsbidrag	<i>Frkf.</i>	164,015: 23	<i>Frkf.</i>	164,015: 23
Vattenledningen	„	195,300: —	„	183,300: —
Lån	„	392,193: —		—
Uttaxering	„	616,878: 20	„	613,165: 11
Summa <i>Frkf.</i>		2,931,863: 52	<i>Frkf.</i>	2,114,371: 34

Olikheterna mellan dessa budgetförslag föranleddes, förutom af hvad tidigare omnämmts, förnämligast af följande omständigheter, nämligen:

beträffande utgifterna: att aflöningarne för Drätselkammarens sekreterare och kanslibitråde, jemte det deras tjensteskyldigheter förökades genom fastställandet af en instruktion för Kammarens kansli, höjdes ¹⁾ för den förre från 5,000 till 7,000 mark samt för den senare från 1,200 till 1,500 mark, hvarjemte expenserna ökades från 4,400 till 5,000 mark;

Ny instruktion för Drätselkammarens kansli; förhöjd aflöning för sekreteraren och kanslibiträdet.

att biträdande ingenjörernes vid byggnadskontoret aflöningar med hänsyn till ökningen af deras göromål höjdes, för äldre biträdande ingenjören från 4,800 till 5,800 mark samt för den yngre från 3,600 till 4,600 mark ²⁾;

Löneförhöjning för biträdande ingenjörerne.

att för stadsträdgårdsmästarebefattningen, hvilken på Drätselkammarens förslag ³⁾ anslogs ledig för att ordinariter besättas, förutom den förra aflöningen utfästes ⁴⁾ hyresmedel till belopp af 1,000 mark, att utgå intill dess fri bostad komme att beredas trädgårdsmästaren i sammanhang med ett tilltänkt mindre växthus, för hvilket plats af Drätselkammaren föreslagits i Fabriksparken;

Stadsträdgårdsmästarebefattningens ledigansläande; förhöjd aflöning.

att vid byggnadskontoret fast anställdes en byggmästare med 2,900 marks aflöning, hvarjemte anslag upptogs för ritarebiträde vid uppgörande af generalkarta samt posten för mätningkostnader ökades från 3,000 till 4,300 mark ⁴⁾;

Ökade anslag för byggnadskontoret.

att anslagen för gasbelysningen genom ökning af lyktornas antal höjdes från 61,736 mark 45 penni till 64,277 mark 33 penni samt för petroleumgasbelysningen från 30,790 mark till 32,167 mark 19 penni ⁵⁾;

Utvidgning af gatubelysningen.

att aflöningarne såväl för brandmästaren och underbrandmästaren

Förhöjning af brandverkets stat.

¹⁾ Drkns skrivf. N:o 195 af 14 sept. (Stfgs tryckta handl. N:o 20) samt N:o 213 af 26 okt. (Stfgs tryckta handl. N:o 22), Stfgs prot. den 16 okt. § 5 och den 6 nov. § 8. — ²⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 26 pagg. 2 och 16. — ³⁾ Drkns skrivf. N:o 216 af 26 okt. (Stfgs tryckta handl. N:o 25), Stfgs tryckta handl. N:o 27 pag. 3. — ⁴⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 26 pag. 35. — ⁵⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 26 pag. 17.

som ock för brandmanskapet undergingo en af förhållandena påkallad stegring ¹⁾;

Ökade anslag för fattigvården. att anslagen för fattigvården betydligt förhöjdes, såväl för ständiga understöd, som ock för sjukvård, dårvård m. m. ²⁾;

Förhöjdt anslag för handtverksskolan. att anslaget för handtverksskolan ökades med 2,475 mark ³⁾;
Löneförhöjning för folkskoleinspektorn. att aflöningen för folkskoleinspektorn med hänsyn till det ökade arbetet höjdes från 6,000 mark till 7,000 mark med 500 marks förhöjning efter fem och tio års tjenst, jemte det nuvarande innehafvaren tillerkändes rätt till löneförhöjning för 10 års tjenst ⁴⁾;

Ökade anslag för folkskolestaten. att aflöningarne för folkskolestaten genom tillkomsten af nya lärare m. m. ökades från 171,090 mark 58 penni till 189,620 mark 64 penni ⁵⁾;

Anslag för saluhallens belysning, renhållning m. m. att för saluhallen vid vestra kajen, hvilken beräknades komma att upplåtas till begagnande under någon del af 1889, upptogs ett anslag af 5,000 mark för belysning, renhållning och uppsigt ⁶⁾;

Upphörande pension. att pensionen för förre aktuarien A. Grönholm i följd af hans inträffade död utelemnades, men att årliga understöd deremot observerades

Understöd för fängknektar vid stadshäktet. för några af fängknektarne vid det med 1888 års utgång indragna stadshäktet ⁷⁾;

Bidrag till länefängelsets ombyggnad. att första tiondedelen af det belopp, hvarmed staden jemlikt kontrakt ⁸⁾ förbundit sig att bidraga till länefängelsets ombyggnad, för rättigheten att derstädes förvara sina ransakningsfångar, upptogs med 10,000 mark; samt

Minskning af Stadsfullmäktiges dispositionsmedel. att anslaget för oförutsedda behof till Stadsfullmäktiges förfogande nedsattes från 70,000 till 40,000 mark ⁹⁾; äfvensom

Ökad inkomst genom tomtförsäljning. *beträffande inkomsterna* ¹⁰⁾: att i följd af den ökade försäljningen af tomter till enskild ego såväl behållningen som inkomsten af tomtlösen och ränta å arrendetomtlösen kunde upptagas betydligt högre än förut;

Inkomst från saluhallen och fasta fiskförsäljningsplatser. att genom inrättandet af saluhallen samt anordnandet af fasta platser för fiskhandeln i norra hamnen nya inkomstposter tillkommit;

¹⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 26 pag. 18. — ²⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 26 pag. 20. — ³⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 27 pag. 6. — ⁴⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 26 pag. 21 och N:o 27 pag. 7. — ⁵⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 26 pag. 21. — ⁶⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 26 pag. 25. — ⁷⁾ Stfgs prot. den 4 sept. § 13, Stfgs tryckta handl. N:o 26 pag. 2. — ⁸⁾ Kontrakt af 28 jan. 1887. — ⁹⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 26 pag. 32 och N:o 27 pag. 15. — ¹⁰⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 26 pag. 32.

att inkomsten af tolags- och trafikafgifter kunde uppskattas något högre än förut, liksom ock afkomsten från vattenledningen; samt

att samtliga kostnader för vattenledningens utvidgning, liksom ock tillskottsanslaget för saluhallen¹⁾, på Drätselkammarens framställning påfördes lånemedlen, oaktadt både Magistraten²⁾ och Fullmäktiges budgetutskott³⁾ ansett ifrågavarande utvidgningar främst böra bekostas med det öfverskott, hvarmed inkomsterna från vattenledningen beräknades öfverstiga kostnaderna för dess förvaltning, drift och underhåll m. m.

Ökade inkomster från tolags- och trafikafgifter.

Lånemedel för vattenledningens utvidgning samt för saluhallen.

c) Särskilda andra, af Stadsfullmäktige handlagda ärenden.

Med anledning af en hos H. K. M:t gjord underdånig anhållan om tillstånd till inrättande af ett apotek i Tölö förstad beslöto Stadsfullmäktige uti affördradt yttrande, på Helsovårdsnämndens tillstyrkan⁴⁾, förorda bifall⁵⁾ till ansökningen.

Apotek i Tölö förstad.

Likaså beslöto Fullmäktige, i enlighet med Helsovårdsnämndens utlåtande⁶⁾, tillstyrka bifall⁷⁾ till en underdånig ansökan om tillstånd till inrättande af ett nytt apotek i sjelfva staden, dock med förbehåll att detsamma blefve placeradt i den del af staden, som gränsar i norr till Rödbergsgatan och de delar af Fredriks- och Skarpskyttegatorna, som från förstnämnda gata leda till Högbergsgatan, samt i öster till sistnämnda gata och dess till hafsbandet i rak linie utdragna fortsättning, sagda gränslinier deri äfven inbegripna.

Nytt apotek i sjelfva staden.

Efter det Kejserliga Senaten, med anledning af att direktionen för de under „konsultativa komiténs för de ryska skolornas i Finland angelägenheter“ förvaltning stående folkskolorna i Helsingfors framställt anspråk på bidrag af finska allmänna medel till sistnämnda skolors underhåll, af Stadsfullmäktige infortrat yttrande och utredning, i hvad mon Helsingfors kommun vidtagit de på densamma ankommande åtgärder för meddelande af folkskoleundervisning åt sådana till kommunen hörande barn som hafva ryskan till modersmål, hade Stadsfullmäktige i anledning häraf förklarat⁸⁾ att, ehuru enligt Stadsfullmäktiges förmenande Helsingfors stad lika litet som någon annan kommun i landet hade någon i lag och författningar grundad skyldighet att upprätta och

Folkskoleundervisning åt barn med ryskt modersmål.

¹⁾ Stfgs prot. den 11 dec. § 1. — ²⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 26 pag. 9. — ³⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 27 pag. 17. — ⁴⁾ Helsovårdsns skriv. N:o 23 af 28 sept. — ⁵⁾ Stfgs prot. den 2 okt. § 8. — ⁶⁾ Helsovårdsns skriv. N:o 24 af 28 sept. — ⁷⁾ Stfgs prot. den 2 okt. § 9. — ⁸⁾ Stfgs prot. den 20 sept. 1887 § 25.

underhålla folkskolor med annat undervisningspråk än de båda inhemska, Fullmäktige likväl funno det i stadens intresse att vidtaga åtgärd om meddelande af folkskoleundervisning på modersmålet äfven åt barn af ryska till Helsingfors kommun hörande föräldrar och ur denna synpunkt voro villige att, i händelse flere sådana endast ryska språket mäktiga barn anmäldes till intagning i stadens folkskolor, sörja för deras undervisning på modersmålet uti en af kommunen författningsenligt organiserad och öfvervakad folkskola. Kejserliga Senaten hade derpå, med afböjande af ansökningen om bidrag af statsmedel, och emedan stadskommun, jemlikt § 102 af nådiga förordningen den 11 maj 1866, angående organisation af folkskoleväsendet i landet, åläge att inrätta och underhålla folkskolor i sådan utsträckning att alla de barn, som icke i hemmen eller andra skolor anhålla motsvarande eller mera omfattande bildning, blefve undervisade, i stöd häraf och på grund af Stadsfullmäktiges förberörda förklaring genom Guvernören anmodat ¹⁾ Stadsfullmäktige att, enligt deras åtagande, vidtaga åtgärd derom att en folkskola med ryskan såsom undervisningsspråk från början af läseåret 1888—89 blefve i staden inrättad samt för sådant ändamål utlofvat staden tillskott i det för stadens folkskoleväsende härförinnan beviljade bidrag ur allmänna medel. Stadsfullmäktige beslöto ²⁾ med anledning häraf anmoda Folkskoledirektionen att, med hänsyn till ifrågasatt inrättande af en folkskola med ryskt undervisningsspråk, genom kungörelse tillkännagifva, det i folkskoleåldern befintliga barn, hvilka voro endast ryska språket mäktiga och voro till folkskoleundervisning af kommunen berättigade, men icke i hemmen eller andra skolor åtnjöto motsvarande eller mera omfattande undervisning, inom utsatt tid kunde hos direktionen anmälas till intagning i berörda folkskola; äfvensom att om de gjorda anmälningarne underrätta Stadsfullmäktige samt dervid tillika aflemna förslag om organisationen af änsagda skola. Folkskoledirektionen anmälde ³⁾ sedermera att före utgången af den tid, inom hvilken anmälningar af elever till ifrågavarande skola skulle hos direktionen göras, ingen enda elev blifvit anmäld, på grund hvaraf Stadsfullmäktige beslöto ⁴⁾ att jemte underrättelse om sina tillgöranden i saken till Kejserliga Senatens Ecklesiastik-Expedition insända anmälan om att Fullmäktige med hänsyn till det af Folkskoledirektionen uppgifna för-

¹⁾ Ecklesiastik-exp:s skrifv. till Guv:n N:o 728 af 25 maj. — ²⁾ Stf:s prot. den 4 sept. § 16. — ³⁾ Folkskoledirekt:n:s skrifv. af 4 okt. — ⁴⁾ Stf:s prot. den 6 nov. § 11.

hållandet, ansett några vidare åtgärder för skolans inrättande för tillfället icke kunna vidtagas.

Enligt anmodan af Öfverstyrelsen för skolväsendet läto Stadsfullmäktige genom utsedda elektoror uppgöra förslag till skolråd för de i staden förlagda elementarläroverk och fruntimmersskolor för tiden från den 1 september 1888 till samma dag 1891,¹⁾ hvarjemte Fullmäktige, med bifall till Folkskoledirektionens förslag²⁾ om stadens indelning uti fjorton folkskoledistrikt, likaledes genom elektoror utsågo³⁾ skolråd för stadens folkskolor för läsåret 1888—1889.

Skolråd för läroverken i staden för 1888—1891.

Skolråd för stadens folkskolor för 1888—1889.

På framställd anhållan utsågo Stadsfullmäktige kontrollörsvittne vid aktiebolaget P. Sinebrychoffs bränneri härstädes⁴⁾.

Kontrollörsvittne.

Uti 6 fall tillstyrkte Stadsfullmäktige beviljande af finsk medborgarerätt åt utländingar,⁵⁾ uti 1 fall tillstånd att besitta fastighet i staden⁶⁾ samt uti 28 fall tillstånd till bedrifvande af handel eller annan näring⁷⁾.

Medborgarerätt och näringsrätt.

Rätt till handel med giftiga ämnen förordades åt inalles 13 personer eller firmor⁸⁾.

Rätt till handel med giftiga ämnen.

Beträffande handeln med spritdrycker i staden beslöto Stadsfullmäktige,⁹⁾ i öfverensstämmelse med hvad som under närmast föregående period varit stadsgadt,

Handeln med spritdrycker.

att för tiden från den 1 juni 1888 till den 1 juni 1890 medgifva rättigheter till utminutering och utskänkning af spritdrycker i staden till följande antal, nämligen:

5 rättigheter till utminutering af bränvin;

25 rättigheter till minutförsäljning af andra brända och destillerade spritdrycker; samt

55 rättigheter till utskänkning af spritdrycker;

allt dock med iakttagande deraf att utskänkings- och utminuteringsrörelse ej finge bedrifvas inom sjetten, sjunde och åttonde stadsde-

¹⁾ Stfgs prot. den 18 maj § 13, den 2 okt. § 10 och den 18 dec. § 3. — ²⁾ Folkskoledirekt:s skrifv. af 2 juni. — ³⁾ Stfgs prot. den 12 juni §§ 12 och 21 samt den 6 nov. § 10. — ⁴⁾ Stfgs prot. den 18 dec. § 12. — ⁵⁾ Stfgs prot. den 12 juni § 4, den 6 nov. § 5, den 27 nov. §§ 1, 5 och 6 samt den 11 dec. § 4. — ⁶⁾ Stfgs prot. den 7 mars § 4. — ⁷⁾ Stfgs prot. den 17 jan. §§ 4, 6 och 8, den 31 jan. § 5, den 22 febr. §§ 5 och 6, den 7 mars § 5, den 20 mars § 3, den 11 april §§ 2 och 9, den 2 maj §§ 4 och 8, den 18 maj §§ 4 och 6, den 12 juni § 2, den 4 sept. §§ 3, 10, 17, 21 och 35, den 18 sept. § 2, den 16 okt. §§ 2 och 3, den 6 nov. § 2, den 27 nov. §§ 3 och 4 samt den 11 dec. §§ 2 och 6. — ⁸⁾ Stfgs prot. den 2 maj § 29, den 18 maj § 5, den 5 juni § 1, den 4 sept. § 4 och den 6 nov. § 4. — ⁹⁾ Stfgs prot. den 22 febr. § 22.

larne eller uti första stadsdelen norr om Fredsgatan eller vid de delar af fjerde och femte stadsdelarne, som äro belägna vester om Fredriks-gatan, och icke heller utom stadens tullar eller i närheten af kyrka, skolhus, kasern, sjukhus eller sådant ställe der tillopp af folk eger rum, likasom ej heller vid Salutorget, Vestra Kajen eller de närmast tullarne belägna delarne af Östra och Vestra Henriksgatorna, från hvilka in-skränknningar undantag likväl kunde göras för hotell, belägna vid Salu-torget, för platserna Hesperia, Alphyddan, Kaisaniemi, Sörnäs, Blekhol-men, Högholmen och Brunnshuset samt för teatrar och klubbar. Detta Stadsfullmäktiges beslut godkändes jemväl af Magistraten och på grund häraf verkställdes sedan fördelningen af de hithörande rättigheterna¹⁾.

Rätt till partihandel med spritvaror förutom bränvin förordades af Stadsfullmäktige²⁾ derjemte åt 12 personer eller firmor.

Handeln med
maltdrycker.

Angående åter handeln med maltdrycker beslöto Stadsfullmäktige³⁾, likaledes med anslutning till hvad tidigare varit gällande, till sådan fördelning af rättigheterna till utskänkning af slika drycker under tiden från den 1 juni 1888 till den 1 juni 1890

att inom enhvar af andra, fjerde och femte stadsdelarne finge öpp-nas fem, inom tredje stadsdelen fyra samt inom enhvar af första, sjette och sjunde stadsdelarne två utskänkingsställen;

hvarjemte Fullmäktige uttalade önskligheten af att Magistraten framdeles likasom hittills skulle i fråga om placeringen af ifrågavarande utskänkingsställen för hvarje särskildt fall infordra poliskammarens yttrande.

Biljardrättighet.

Uti 1 fall beslöto Stadsfullmäktige⁴⁾ förorda bifall till en ansök-ning om rättighet att till allmänhetens begagnande hålla biljard.

Sammanbyg-
gande af en-
skilda tomter.

På grund af gjorda ansökningar, som blifvit af Stadsfullmäktige tillstyrkta, beviljades under året tillstånd till sammanbyggande af föl-jande i enskild ego befintliga tomter, nämligen:

vestra och östra hälfterna af tomten N:o 5 vid Wilhelmsgatan i kvarteret N:o 40 Ekorren⁵⁾;

tomterna N:o 2 vid Albertsgatan samt N:ris 12, 13 och 14 vid Eriks-gatan i kvarteret N:o 75 Staren⁶⁾;

¹⁾ Stfgs prot. den 11 april § 18, den 18 maj § 14, den 5 juni § 8, den 4 sept. §§ 1 och 2 samt den 27 nov. § 15. — ²⁾ Stfgs prot. den 31 jan. § 15, den 22 febr. § 24, den 7 mars § 19, den 11 april § 19, den 18 maj § 14 och den 5 juni § 7. — ³⁾ Stfgs prot. den 22 febr. § 23. — ⁴⁾ Stfgs prot. den 18 dec. § 2. — ⁵⁾ Stfgs prot. den 22 febr. § 1. — ⁶⁾ Drkns skriv. N:o 68 af 2 mars, Stfgs prot. den 7 mars § 15 och den 18 maj § 3.

tomterna N:o 39 vid Eriksgatan och N:o 20 vid Gräsviksgatan i kvarteret N:o 158 Sommargyllingen¹⁾; samt

tomterna N:o 43 vid Stora Robertsgatan och N:o 16 vid Albertsgatan i kvarteret N:o 91 Höken²⁾.

Tomten N:o 2 vid Skeppsredaregatan i kvarteret N:o 132 Måsen Tomtklyfning. blef, på gjord ansökan, af Stadsfullmäktige förordad³⁾ till klyfning.

Med anledning af en utaf Drätselkammaren på stadsingeniörens Ifrågasatta stadsganden angående bebyggande af fabriksstomter. initiativ gjord framställning⁴⁾ beslöto Stadsfullmäktige⁵⁾ tillsätta ett utskott för uppgörande af förslag till de bestämmingar, som borde iakttagas vid bebyggande af i staden befintliga fabriksstomter.

Sedan uti den länge beroende frågan om gatuunderhållsskyldighetens Frågan om gatuunderhållsskyldighetens öfverflyttande på kommunen öfverflyttande från tomtegarne på kommunen ett af Stadsfullmäktige tillsatt utskott afgifvit betänkande⁶⁾ beslöto Fullmäktige⁷⁾ remittera ärendet till Drätselkammarens utlåtande.

På grund af att stadens gaskontrollör till Drätselkammaren inberättat att lysgasens ljusstyrka under tiden från den 20 december 1887 till utgången af januari 1888 varit mycket låg, i det att densamma högst uppgått till 10,2 normalljus, men under åtskilliga dagar understigit 10 samt en dag utgjort endast 9,2 normalljus, hade Drätselkammaren med stöd af det mellan staden och gaslysningsbolaget ingångna kontraktet och då gaslysningen jemväl ofta derförinnan i enahanda afseende gifvit skäl till anmärkning, beslutit att å betalningen för gaslysningen under januari månad innehålla så mycket, som motsvarade minskningen i ljusstyrkan under 10 normalljus, äfvensom den plikt af 10 rubel silfver, motsvarande 40 mk, hvartill gaslysningsaktiebolaget var förfallet genom ljusstyrkans nedgående till 9,2 normalljus. Härom anmälte Drätselkammaren⁸⁾ hos Stadsfullmäktige, hvilka med godkännande af Kammarens i saken vidtagna åtgärder beslöto⁹⁾ att för tillfället lägga anmälan till handlingarne. — Med anledning af gaskontrollörens för lysåret 1887—1888 afgifna berättelse, hvori fullständiga uppgifter meddelades om gasens låga lyskraft under lysåret, beslöto Fullmäktige¹⁰⁾ emellertid sedermera

¹⁾ Drkns skrifv. N:o 102 af 20 april, Stfgs prot. den 2 maj § 18 och 4 sept. § 6.

— ²⁾ Drkns skrifv. N:o 113 af 11 maj, Stfgs prot. den 18 maj § 11 och 4 sept. § 9. —

³⁾ Drkns skrifv. N:o 174 af 20 juli, Stfgs prot. den 4 sept. § 25. — ⁴⁾ Drkns skrifv. N:o 60 af 24 febr. — ⁵⁾ Stfgs prot. den 7 mars § 9. — ⁶⁾ Stfgs tryckta handl. N:o 37 för 1887, Stfgs prot. den 17 jan. § 18. — ⁷⁾ Stfgs prot. den 5 juni § 11. — ⁸⁾ Drkns skrifv. N:o 53 af 10 febr. — ⁹⁾ Stfgs prot. den 22 febr. § 14. — ¹⁰⁾ Stfgs prot. den 27 nov. § 2.

tillsätta ett utskott för afgifvande af förslag till de åtgärder, som med ledning häraf borde vidtagas.

Ändring i hamn-
ordningen
beträffande till-
stånd till loss-
ning af petro-
leum.

Emedan det uti gällande hamnordning ingående förbudet mot lossning eller inlastning af eldfarliga ämnen inom hamnen skulle omöjliggjort inrättandet af den förut omnämnda petroleumstationen i Sörnäs, hade Stadsfullmäktige under föregående år gjort hemställan om tillägg till hamnordningen uti ifrågavarande syfte, och hade på grund häraf bifall erhållits ¹⁾ till ett tillägg till § 7 mom. 2 af Hamnordningen af följande lydelse: „I Sörnäs hamn får lossning af petroleum ega rum från för petroleumtransport särskildt inrättadt, såkalladt tankångfartyg till den invid hamnen uppställda nederlagscistern, under vilkor att oljan öfverföres från fartyget till cisternen genom hermetiskt slutna metallrör“.

Åtgärder till
vattenlednings-
vattnets skyd-
dande mot för-
orening.

Efter det Helsovårdsnämnden under föregående år hos Stadsfullmäktige gjort framställning om vidtagande af åtgärder till förekommande af vattenledningsvattnets försämrande till följd af i Wanda å hopad stock och ved samt Stadsfullmäktige med anledning häraf infortrat ²⁾ Drätselkammarens utlåtande ³⁾, beslöto Fullmäktige ⁴⁾ att, för åstadkommande af en flottningsstadga för Wanda å, hos Guvernören i länet utverka anställande af syn till utredande såväl af de försigtighetsmått, hvilka vore behöfliga för skyddande af vattenledningsverket mot skada af virkesflottningen, som ock af de åtgärder, hvilka ansåges vara nödvändiga för att vattnet i ån ej i följd af flottningen blefve förorenadt. Derjemte anhöllo Fullmäktige om förbud mot virkesflottning i ån under det löpande året från medlet af juli månad. — Dessa framställningar blefvo af Guvernören bifallna och anmodade Stadsfullmäktige ⁵⁾ sedermera Drätselkammaren att vid förenämnda syn bevaka stadens intresse, hvarjemte Fullmäktige, på gjord ansökan, förordade ⁶⁾ tillstånds medgifvande till nedflottning af ett i vattendraget befintligt stockparti efter september månads ingång.

Afstyrkande
utlåtande i fråga
om inrättande
af en ny begraf-
ningsplats i
Helsingesoc-
ken.

Med hänsyn till faran för vattenledningsvattnets förorenande beslöto Stadsfullmäktige jemväl, på Helsovårdsnämndens förslag ⁷⁾ uti af fordradt yttrande afstyrka ⁸⁾ bifall till en till Kejsrliga Senaten inlemnad ansökan om tillstånd att å Olofs hemmans i Helsingesocken invid

¹⁾ Stfgs prot. den 17 jan. § 3. — ²⁾ Stfgs prot. den 8 nov. 1887 § 10. — ³⁾ Drkns skrifv. N:o 69 af 2 mars. — ⁴⁾ Stfgs prot. den 7 mars § 16 och 20 mars § 13. — ⁵⁾ Stfgs prot. den 4 sept. § 15. — ⁶⁾ Stfgs prot. den 4 sept. § 14. — ⁷⁾ Helsovårdsn:s skrifv N:o 8 af 22 mars. — ⁸⁾ Stfgs prot. den 11 april § 15.

Wanda å belägna mark anlägga en ny begravningsplats för socknen. Ansökningen blef ock af Kejserliga Senaten afslagen ¹⁾).

Till följd af i staden under början af året inträffade fall af fläcktyfus (typhus exanthematicus) hade Helsovårdsnämnden beslutit upplåta kommunala sjukhuset uteslutande för dessa fall, jemte det en provisorisk lokal för behandling af andra sjukdomsfall upphyrts i gården N:o 5 vid Arbetaregatan; och blefvo dessa af nämnden hos Stadsfullmäktige anmälda ²⁾ åtgärder af Fullmäktige godkända ³⁾. Hela kostnaden för extra sjukhuset, för hvilket särskildt anslag ej utverkades, utgjorde 263 mk 45 penni ⁴⁾);

Kommunala sjukhusets upplåtande för fall af fläcktyfus. — Provisorisk sjukhuslokal.

För att kunna bereda logis åt militärpersoner, hvilka i tillfälliga tjensteuppdrag anlända till staden, hade Inqvarteringsnämnden hemställt ⁵⁾ om tillstånd att för hyresåret 1888—89 förnya det kontrakt, som enligt Stadsfullmäktiges begifvande varit afslutadt med en enskild person, hvilken mot en ersättning af 1,600 mk förbundit sig att hålla tre rum disponibla för detta ändamål; och blef denna hemställan af Stadsfullmäktige bifallen ⁶⁾.

Lokal för tillfällig inqvartering.

I enlighet med Inqvarteringsnämndens förslag ⁷⁾ insände Stadsfullmäktige ⁸⁾ till högre ort förslag till tariff å de hyresersättningar, som för hyresåret 1888—89 tillkomme här förlagda ryska militärpersoner och inrättningar i stället för natura-qvarter, samt enligt hvilken kommunen egde uppbära ersättning i de fall der natura-qvarter anvisats; och emedan den faststälde tariffen för föregående hyresår meddelats till kännedom först efter hyresårets ingång, beslöto Stadsfullmäktige tillika, på nämndens framställning, anhålla om vidtagande af åtgärd derhän, att ifrågavarande tariff blefve militärbefälet och nämnden tillhandahållna inom januari månad före hyresårets ingång, på det de inqvarteringsberättigade kunde i tid afgöra, om de önskade att, i stället för hyresmedel, åtnjuta af kommunen anvisadt qvarter samt nämnden blefve i tillfälle att anskaffa sådant under den i staden vanliga upphyrningstiden.

Tidigare fastställande af inqvarterings-tariff.

En utaf handlanden A. L. Mellin och fabrikanten F. Höijer hos Drätselkammaren gjord anhållan att i stadens allmänna planteringar m. fl. platser få uppställa automatiska personvågar, att af allmänheten

Tillstånd till automatiska personvågars uppställande.

¹⁾ Ecclesiastik-Exped:s skrivv. af 26 maj, Stfgs prot. den 4 sept. § 19. — ²⁾ Helsovårdsnämndens skrivv. af 22 mars. — ³⁾ Stfgs prot. den 11 april § 8. — ⁴⁾ Helsovårdsnämndens tryckta berättelse för 1888, pag. 36. — ⁵⁾ Inqv.-nämndens skrivv. af 6 mars N:o 29. — ⁶⁾ Stfgs prot. den 7 mars § 20. — ⁷⁾ Inqv.-nämndens skrivv. N:o 79 af 27 sept. — ⁸⁾ Stfgs prot. den 2 okt. § 1.

begagnas emot en afgift af 10 penni för person i gången, beslöto Stadsfullmäktige, på Drätselkammarens förslag¹⁾, bifalla²⁾ under vilkor att vågarne blefve placerade enligt Byggnadskontorets anvisning, att de i händelse af behof skulle af sökandene undanskaffas, samt att det sökandene meddelade tillståndet icke finge anses innebära någon uteslutande rättighet.

Deputation till
aftäckningen af
Pehr Brahes
minnesstod.

Med anledning af den i Åbo stad inträffande aftäckningen af Pehr Brahes minnesstod beslöto Stadsfullmäktige³⁾ att vid tillfället låta sig representeras af en deputation utaf tre personer.

Stadsfullmäktige under året voro professorn J. W. Runeberg (ordf.), kommerserådet L. Borgström, kaptenen A. Procopé, öfveringenjören Th. Tallqvist, prokuratorssekreteraren H. Borenus, hofrådet W. Dittman, ombudsmannen M. Wænerberg (vald under året i stället för handlanden A. A. F. Lindberg, som utsetts till politierådman), professorn G. Asp (viceordf.), fabrikanten R. Heimberger, t. f. kyrkoherden F. L. Bengelsdorff, slagtdaren C. F. Wikström, professorn Th. Sælan, ingenjören R. Huber, magistern K. H. Lindholm (afgick under året såsom utsedd till t. f. trafikamrerare), magistern A. Schauman, gårdsegaren C. R. Åström, assessorn U. A. Kurtén, arkitekten Th. Höijer, handlanden K. H. Renlund, bankdirektören Th. Wegelius, ingenjören K. Moring, fabrikören F. W. Grönqvist, friherren K. Langenskiöld, lektorn V. Heikel, arkitekten K. G. Nyström, direktören S. Kullhem, handlanden Hj. Schildt, rådmannen B. O. Stenius, maskindirektörsassistenten K. A. Nordman, handlanden N. Kochtomoff, öfversten K. Antell, sekreteraren C. B. Federley, generalen J. af Lindfors, professorn H. Holsti, sakföraren R. Elving, protokollssekreteraren J. A. Nordman, hofrådet W. Brummer, bagaren G. M. Stenius, referendariesekreteraren F. Stjernvall, handlanden J. Tallberg, hofrådet C. Nummelin, bandirektörsassistenten Th. Frosterus, trafikdirektörsassistenten C. G. Standertskjöld, generalen F. Neovius, öfverläraren E. J. Mellberg, arkitekten H. Rancken (afgick under året i följd af bortflyttning till annan ort), handlanden N. A. Turdén och rådmannen A. Nyberg.

¹⁾ Drkns skrivf. N:o 95 af 13 april. — ²⁾ Stfgs prot. den 2 maj § 12. — ³⁾ Stfgs prot. den 18 maj § 17.

Stadsfullmäktige sammanträdde under året 21 gånger, hvarförutom Fullmäktige till förstärkt antal sammanträdde 5 gånger.

Paragrafantalet i Fullmäktiges protokoll utgjorde 368 och antalet bref, som aflätos å Fullmäktiges vägnar, uppgick till 297.

II. Drätselkammaren.

Emedan de viktigaste utaf Drätselkammaren handlagda ärenden redan blifvit omnämnda under föregående afdelning, torde blott följande böra här upptagas.

a) Ärenden beträffande förvaltningen af stadens fasta gods.

Dels på grund af särskilda utaf Stadsfullmäktige gifna och i det föregående berörda bemyndiganden, dels i stöd af den i Drätselkammarens reglemente Kammaren medgifna befogenheten att genom offentlig auktion försälja staden tillhöriga odisponerade byggnadstomter, försålde Drätselkammaren under året nedan upptagna odisponerade och arrendetomter jemte tillskottsområden, å hvilka, efter det de för desamma fastställda löseskillingar blifvit gäldade medels kontant inbetalning eller medels utställande af skuldsedlar, hvilkas inlösen säkerställdes genom inteckning i tomten (och i några fall jemväl genom borgen), salubref af Drätselkammaren utfärdades å stadens vägnar:

Försäljning af
tomter.

Qvarter N:o	Tomt N:o	Gata	Köparen	Tomtens areal	Pris per qv. fot Mk.	Köpe- skillin- gens be- lopp Mk.
24	17	Konstantins- (tillskott)	Byggmästaren K. Nyberg ¹⁾ . . .	2,178	—	300 —
91	43	Stora Roberts-	Gårdsegaren A. G. Olin ²⁾	3,444	0,75	2,583 —
"	15	Alberts- (tillskott)	Enkan M. Eklund ³⁾	3,539	0,25	884 75
"	12	D:o (tillskott)	Enkan H. L. Wickström ⁴⁾	2,765	0,30	829 50
"	13	D:o (tillskott)	Gårdsegaren G. Martelin ⁵⁾	2,765	0,30	829 50
"	28	Nylands- (tillskott)	Sjökaptenen J. E. Sjöblom ⁶⁾ . .	2,765	0,40	1,106 —
"	14	Alberts- (tillskott)	Enkan G. Segersven ⁷⁾	2,765	0,35	967 75
93	29	Ban-	Handlanden A. R. Svensson ⁸⁾ .	13,154	2,31	30,385 74

¹⁾ Drkns prot. den 18 maj § 1. — ²⁾ D:o d:o den 13 jan. § 25. — ³⁾ D:o d:o den 27 april § 15. — ⁴⁾ D:o d:o den 27 april § 15. — ⁵⁾ D:o d:o den 27 april § 15. — ⁶⁾ D:o d:o den 27 april § 15. — ⁷⁾ D:o d:o den 27 april § 15. — ⁸⁾ D:o d:o den 3 febr. § 1.